

НЭГДСЭН ҮНДЭСТНИЙ БАЙГУУЛЛАГА

Мансууруулах бодис, гэмт хэрэгтэй тэмцэх алба

АВЛИГЫН ЭСРЭГ НЭГДСЭН ҮНДЭСТНИЙ БАЙГУУЛЛАГЫН КОНВЕНЦ

НЭГДСЭН ҮНДЭСТНИЙ
БАЙГУУЛЛАГА

ӨМНӨХ ҮГ

НҮБ-ын Ерөнхий Ассамблей 2000 оны 12 дугаар сарын 4-ний өдрийн 55/61 тоот тогтоолд “Үндэстэн дамнасан зохион байгуулалттай гэмт хэргийн эсрэг НҮБ-ын Конвенциос тусдаа авлигын эсрэг олон улсын бие даасан эрх зүйн баримт бичиг боловсруулах нь чухал байгаа”-г дурдаж НҮБ-ын Мансууруулах бодис, гэмт хэрэгтэй тэмцэх албаны дэргэд авлигын эсрэг олон улсын баримт бичгийн төсөл боловсруулах түр хороог байгуулсан байна. Тус түр хороо нь 2002 оны 1 дүгээр сарын 31-ний өдрөөс 2003 оны 10 дугаар сарын 1-ний өдрийн хооронд 7 удаа хэлэлцэж, зөвшилцөн Авлигын эсрэг НҮБ-ын конвенцийн төслийн эцсийн найруулгыг боловсруулсан. Ерөнхий Ассамблей 2003 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрийн 58/4 тоот тогтоолоор Конвенцийг баталсан юм.

Конвенцид гарын үсэг зурах тухай олон улсын бага хурлыг 2003 оны 12 дугаар сарын 9-11-ний өдрүүдэд Мексикийн Мерида хотноо зохион байгуулсан. Тус конвенцид 2018 оны 6 дугаар сарын 26-ны өдрийн байдлаар дэлхийн 186 орон нэгдэн орж, 140 улс гарын үсэг зурсан¹ байна.

Конвенц нь авлигаас урьдчилан сэргийлэх, түүнтэй тэмцэхэд чиглэсэн хэм хэмжээг тогтоосон 8 бүлэг, 71 зүйлтэй олон улсын эрх зүйн томоохон баримт бичиг юм. Үндсэн хэсгүүд нь урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ, эрүүгийн эрх зүйн зохицуулалт /материаллаг болон хэрэгжүүлэх зохицуулалт/, иргэний эрх зүйн зохицуулалт, олон улсын хамтын ажиллагаа болон техникийн тусламж зэрэг юм.

Конвенцийн зорилго нь илүү үр ашигтай бөгөөд үр дүнтэйгээр авлигаас урьдчилан сэргийлж, тэмцэх арга хэмжээг дэмжиж, бэхжүүлэх, авлигаас урьдчилан сэргийлж, тэмцэх, тухайлбал хөрөнгө буцааж олгох талаар олон улсын хамтын ажиллагаа, техникийн туслалцааг хөгжүүлэх, хөнгөвчлөх, дэмжих болон төрийн хэрэг, төрийн эд хөрөнгийн шударга, хариуцлагатай, зохистой удирдлагыг дэмжихэд оршино.

Монгол Улс тус конвенцид 2005 оны 4 дүгээр сарын 29-ний өдөр нэгдэн орж (UN Doc.NoC.N.323.2005.TREATIES-11), 2005 оны 10 дугаар

¹ <https://www.unodc.org/unodc/en/corruption/ratification-status.html>

сарын 27-ны өдөр Монгол Улсын Их Хурал соёрхон баталсан. (UN DocNoC.N.9.2006.TREATIES-1) Конвенцийг соёрхон баталсан тухай батламж жуух бичгийг 2006 оны 1 дүгээр сарын 11-ний өдөр НҮБ-ын Ерөнхий нарийн бичгийн даргад хадгалуулахаар хүргүүлж, 2006 оны 2 дугаар сарын 10-ны өдрөөс эхлэн дотоодын хууль тогтоомжийн нэгэн адил хүчин төгөлдөр үйлчилж эхэлсэн. Ингэснээр манай улс тухайн олон улсын гэрээг даган мөрдөх, түүний хэрэгжилтийг хангахад хүчин чармайлт тавих үүргийг олон улсын өмнө албан ёсоор хүлээсэн билээ².

Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөрт тусгагдсан³ “Авлигын эсрэг НҮБ-ын конвенцийг эрх зүйн харилцан туслалцааны үндэслэл болгон хэрэглэх, эрх зүйн харилцан туслалцааны гэрээг бусад улс оронтой байгуулах ажлыг эрчимжүүлэх, дотоодын байгууллагуудын үйл ажиллагааны уялдаа холбоог сайжруулах”, мөн “НҮБ-ын Мансууруулах бодис, гэмт хэрэгтэй тэмцэх алба болон бусад олон улсын байгууллагатай хамтран ажиллах” зорилтыг хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор тус конвенцийг Монгол хэлнээ хэвлэн гаргалаа.

² Хууль зүйн үндэсний хүрээлэн. Авлигаас урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх арга зам-сэйн туршлага. УБ, 2013. 5-8.

³ УИХ-ын 2016 оны 51 дүгээр тогтоол. Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөр, 4.1.11 дэх заалт.

АГУУЛГА

	Хуудас
Өмнөх үг	II
Авлигын эсрэг НҮБ-ын конвенцийг соёрхон батлах тухай Монгол Улсын хууль	5
Авлигын эсрэг НҮБ-ын Конвенц	6
I. Ерөнхий заалт	8
II. Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ	10
III. Гэмт хэрэгт тооцох, хууль сахиулах	20
IV. Олон улсын хамтын ажиллагаа	34
V. Хөрөнгө буцаан олгох	48
VI. Техникийн туслалцаа ба мэдээлэл солилцоо	55
VII. Хэрэгжүүлэх механизм	59
VIII. Төгсгөлийн заалтууд	61

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ
2005 оны 10 дугаар сарын 27-ны өдөр

**АВИЛГАЛЫН ЭСРЭГ НҮБ-ЫН
КОНВЕНЦИЙГ СОЁРХОН БАТЛАХ
ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл. Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий Ассамблейн 2003 оны 10 дугаар сарын 31-ний өдрийн 58/4 тоот тогтоолоор баталсан Авилгалын эсрэг НҮБ-ын Конвенцийг Монгол Улсын Засгийн газрын өргөн мэдүүлснээр соёрхон баталсугай.

**МОНГОЛ УЛСЫН
ИХ ХУРЛЫН ДАРГА**

Ц.НЯМДОРЖ

АВЛИГЫН ЭСРЭГ НЭГДСЭН ҮНДЭСТНИЙ БАЙГУУЛЛАГЫН КОНВЕНЦ

Удиртгал

Энэхүү конвенцид оролцогч улсууд,

Авлига нь нийгмийн тогтвортой, аюулгүй байдалд бэрхшээл, аюул занал учруулж, улмаар ардчиллын тогтолцоо ба үнэт зүйлс, ёс зүйн үнэт зүйлс, шударга ёсыг доройтуулан сулруулж, тогтвортой хөгжил, хууль дээдлэх ёсонд хохирол учруулахуйц байгаа ноцтой байдалд *сэтгэл зовниж,*

Авлига нь бусад гэмт хэрэг, ялангуяа зохион байгуулалттай гэмт хэрэг ба эдийн засгийн гэмт хэрэг, түүний дотор мөнгө угаахтай холбоотой байдагт *мөн сэтгэл зовниж,*

Улсын нөөц баялгийн үлэмж хэсгийг бүрдүүлэхуйц их хэмжээний хөрөнгөтэй холбоотой бөгөөд тухайн улсын улс төрийн тогтвортой байдал, тогтвортой хөгжилд заналхийлж буй авлигын хэргүүд гарч буйд *цаашид сэтгэл зовниж,*

Авлига нь үндэсний асуудал байхаа больж, бүх улсын нийгэм, эдийн засагт нөлөөлөх үндэстэн дамнасан үзэгдэл болсноор түүнээс урьдчилан сэргийлж, түүнийг хянахад олон улсын хамтын ажиллагаа зайлшгүй чухал болсонд *итгэл төгс байж,*

Авлигаас үр дүнтэй урьдчилан сэргийлж, тэмцэхэд иж бүрэн, олон талт хандлага шаардлагатай гэдэгт *мөн итгэл төгс байж,*

Техникийн туслалцаа авах боломж нь авлигаас үр дүнтэй урьдчилан сэргийлж, тэмцэхийн тулд чадавхийг бэхжүүлэх, тогтолцоог бүрдүүлэх зэргээр улсуудын боломж чадварыг нэмэгдүүлэхэд чухал үүрэг гүйцэтгэж болно гэдэгт *цаашид итгэл төгс байж,*

Хууль бусаар хувьдаа эд баялаг олж авах нь ардчилсан тогтолцоо, үндэсний эдийн засаг, хууль дээдлэх ёсонд нэн хохиролтой байж болно гэдэгт *итгэл төгс байж*,

Хууль бусаар олж авсан хөрөнгийг улс хооронд шилжүүлэхээс илүү үр дүнтэй хэлбэрээр урьдчилан сэргийлж, илрүүлж, таслан зогсооход, түүнчлэн хөрөнгийг буцаан олгох чиглэлээр олон улсын хамтын ажиллагааг бэхжүүлэхэд *шийдвэр төгс байж*,

Эд хөрөнгийн эрхийг тогтооход эрүүгийн байцаан шийтгэх болон иргэний буюу захиргааны хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд эрх зүйн зохих журмын тулгуур зарчимд үндэслэхийг *хүлээн зөвшөөрч*,

Авлигаас урьдчилан сэргийлж, түүнийг устгах нь бүх улсын үүрэг хариуцлага мөн бөгөөд хэрэв иргэний нийгэм, төрийн бус байгууллага, иргэдийн нэгдэл хөдөлгөөнд тулгуурласан байгууллага зэрэг нийтийн албанаас гадуурх хувь хүн, хэсэг бүлэг энэ чиглэлээр үр дүнтэй ажиллаж байгаа бол бүх улс тэдний дэмжлэг, оролцоотойгоор хоорондоо хамтран ажиллах ёстойг *санан*,

Нийтийн хэрэг, нийтийн эд хөрөнгийг зохистойгоор удирдах, хуулийн өмнө шударга, хариуцлагатай, эрх тэгш байх зарчим, үнэнч шударга байх явдлыг хангах, түүнчлэн авлигыг үл зөвшөөрөх соёлыг хөгжүүлэх хэрэгцээг *мөн санан*,

Авлигаас урьдчилан сэргийлж, тэмцэх талаар Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, эрүүгийн эрх зүйн комисс болон Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Мансууруулах бодис, гэмт хэрэгтэй тэмцэх албанаас хийсэн ажлыг *магтан сайшааж*,

Энэ салбарт олон улсын болон бүс нутгийн бусад байгууллагаас хийсэн ажил, түүний дотор Африкийн холбоо, Европын зөвлөл, Гаалийн хамтын ажиллагааны зөвлөл (Дэлхийн гаалийн байгууллага хэмээн өөрөөр нэрлэдэг), Европын холбоо, Арабын лиг, Эдийн засгийн хамтын ажиллагаа, хөгжлийн байгууллага, Америк тивийн улсуудын байгууллагын үйл ажиллагааг *эргэн санаж*,

Авлигаас урьдчилан сэргийлж, тэмцэх талаарх олон талт баримт бичиг, түүний дотор, тухайлбал, Америк тивийн улсуудын байгууллагаас 1996 оны 3 дугаар сарын 29-ний өдөр баталсан Авлигын эсрэг Америк тивийн улс хоорондын конвенц, Европын холбооны Зөвлөлөөс 1997 оны 5 дугаар сарын 26-ны өдөр баталсан Европын хамтын нийгэмлэгийн албан

тушаалтан, эсхүл Европын холбооны гишүүн улсын албан тушаалтанд холбогдох авлигатай тэмцэх тухай конвенц, Эдийн засгийн хамтын ажиллагаа, хөгжлийн байгууллагаас 1997 оны 11 дүгээр сарын 21-ний өдөр баталсан Олон улсын бизнесийн хэлцэлд гадаадын нийтийн албан тушаалтныг хахуульдахтай тэмцэх тухай конвенц, Европын зөвлөлийн Сайд нарын хорооноос 1999 оны 1 дүгээр сарын 27-ны өдөр баталсан Авлигын талаарх эрүүгийн эрх зүйн тухай конвенц, Европын зөвлөлийн Сайд нарын хорооноос 1999 оны 11 дүгээр сарын 4-ний өдөр баталсан Авлигын талаарх иргэний эрх зүйн тухай конвенц, мөн Африкийн холбооны төр, засгийн тэргүүнүүдийн 2003 оны 7 дугаар сарын 12-ны өдөр баталсан Авлигаас урьдчилан сэргийлж, тэмцэх тухай Африкийн холбооны конвенцийг *үнэлэн тэмдэглэж*,

Үндэстэн дамнасан зохион байгуулалттай гэмт хэргийн эсрэг Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын конвенц 2003 оны 9 дүгээр сарын 29-ний өдөр хүчин төгөлдөр болсныг *нааштай хүлээн авч*,

Дор дурдсан зүйлийг тохиролцов:

I бүлэг Ерөнхий заалт

1 дүгээр зүйл. Зорилго

Энэхүү конвенцийн зорилго нь:

(a) авлигаас илүү үр ашигтай бөгөөд үр дүнтэйгээр урьдчилан сэргийлж, тэмцэх арга хэмжээг хөхиүлэн дэмжиж, бэхжүүлэх;

(b) авлигаас урьдчилан сэргийлж, тэмцэх, түүний дотор хөрөнгө буцааж олгох талаарх олон улсын хамтын ажиллагаа, техникийн туслалцааг хөхиүлэн дэмжих, хөнгөвчлөн дэмжих, дэмжих;

(c) нийтийн хэрэг, нийтийн эд хөрөнгийн үнэнч шударга, хариуцан тайлагнах, зохистой удирдлагыг хөхиүлэн дэмжихэд оршино.

2 дугаар зүйл. Нэр томъёог хэрэглэх

Энэхүү конвенцийн зорилгоор:

(a) “Нийтийн албан тушаалтан” гэж: (i) оролцогч улсын хууль тогтоох, гүйцэтгэх, захиргааны буюу шүүхийн албан тушаалд томилогдон буюу

сонгогдон, байнга буюу түр хугацаагаар, цалинтай буюу цалингүйгээр ажилладаг аливаа хүнийг албан тушаалын зэрэглэлээс нь үл хамааран; (ii) оролцогч улсын дотоодын хууль тогтоомжид тодорхойлсны дагуу бөгөөд тухайн оролцогч улсын эрх зүйн холбогдох салбарт хэрэглэж байгаагийн дагуу нийтийн чиг үүрэг гүйцэтгэдэг, түүний дотор нийтийн байгууллага буюу улсын үйлдвэрийн газарт зориулж нийтийн чиг үүрэг гүйцэтгэдэг буюу нийтийн үйлчилгээ үзүүлдэг аливаа бусад хүнийг; (iii) оролцогч улсын дотоодын хууль тогтоомжид “нийтийн албан тушаалтан” гэж тодорхойлсон аливаа бусад хүнийг тус тус хэлнэ. Харин энэхүү конвенцийн II бүлэгт заасан зарим тодорхой арга хэмжээний зорилгоор “нийтийн албан тушаалтан” гэж оролцогч улсын дотоодын хууль тогтоомжид тодорхойлсны дагуу бөгөөд тухайн оролцогч улсын эрх зүйн холбогдох салбарт хэрэглэж байгаагийн дагуу нийтийн чиг үүрэг гүйцэтгэдэг буюу нийтийн үйлчилгээ үзүүлдэг аливаа хүнийг хэлж болно;

(b) “Гадаадын нийтийн албан тушаалтан” гэж гадаад улсын хууль тогтоох, гүйцэтгэх, захиргааны буюу шүүхийн албан тушаалд томилогдон буюу сонгогдон ажилладаг аливаа хүнийг; түүнчлэн гадаад улсад зориулж, түүний дотор нийтийн байгууллага буюу улсын үйлдвэрийн газарт зориулж нийтийн чиг үүрэг хэрэгжүүлж буй аливаа хүнийг хэлнэ;

(c) “Олон улсын нийтийн байгууллагын албан тушаалтан” гэж олон улсын нийтийн албан тушаалтан буюу тухайн байгууллагын нэрийн өмнөөс үйл ажиллагаа явуулах эрхийг тэрхүү байгууллагаас олгосон аливаа хүнийг хэлнэ;

(d) “Эд хөрөнгө” гэж материаллаг буюу материаллаг бус, хөдлөх буюу үл хөдлөх, биет буюу биет бус бүх төрлийн хөрөнгө болон тухайн хөрөнгийг өмчлөх эрх буюу тухайн хөрөнгөөс хувь эзэмших эрхийг нотолсон эрх зүйн баримт бичиг, бусад баримт бичгийг хэлнэ;

(e) “Гэмт хэргээс олсон орлого” гэж гэмт хэрэг үйлдэх замаар шууд буюу шууд бусаар олсон, эсхүл авсан аливаа эд хөрөнгийг хэлнэ;

(f) “Битүүмжлэх” буюу “түр хураах” гэж шүүх буюу эрх бүхий бусад байгууллагаас гаргасан шийдвэрийн үндсэн дээр эд хөрөнгийг шилжүүлэх, хувиргах, захиран зарцуулах, хөдөлгөхийг түр хугацаагаар хориглох, эсхүл түр хугацаагаар эзэмшил буюу хяналтад авахыг хэлнэ;

(g) “Хураах” гэж (зохих тохиолдолд улсаас бусдад хураахыг багтааж ойлгоно) шүүх буюу эрх бүхий бусад байгууллагаас гаргасан шийдвэрийн дагуу эд хөрөнгийг бүрмөсөн авахыг хэлнэ;

(h) “Суурь гэмт хэрэг” гэж энэхүү конвенцийн 23 дугаар зүйлд тодорхойлсон гэмт хэргийн зүйл болж болох орлогыг бий болгосон аливаа гэмт хэргийг хэлнэ;

(i) “Хяналтан дор хүргүүлэх” гэж гэмт хэргийг мөрдөн шалгах болон гэмт хэрэг үйлдэхэд оролцсон этгээдийг таньж тогтоох зорилгоор хууль бус буюу сэжигтэй ачаа барааг нэг буюу хэд хэдэн улсын нутаг дэвсгэрээс, эсхүл түүгээр дамжуулан, эсхүл тэр нутаг дэвсгэр рүү тэдгээр улсын эрх бүхий байгууллагын мэдэл, хяналтын дор нэвтрүүлэхийг зөвшөөрч буй аргыг хэлнэ.

3 дугаар зүйл. **Конвенцийн хамрах хүрээ**

1. Энэхүү конвенцийг авлигаас урьдчилан сэргийлэх, түүнийг мөрдөн шалгах, яллах, түүнчлэн гэмт хэргээс олсон хэмээн энэхүү конвенцийн дагуу тогтоогдсон орлогыг битүүмжлэх, түр хураах, хураах болон буцаан өгөхөд түүнд заасан нөхцөлийн дагуу хэрэглэнэ.

2. Энэхүү конвенцийг хэрэгжүүлэх зорилгод, энэхүү конвенцид заасан гэмт хэрэг нь энд өөрөөр заагаагүй бол эцсийн дүндээ нийтийн эд хөрөнгөд хохирол буюу гэм хор учруулсан байх албагүй.

4 дүгээр зүйл. **Бүрэн эрхт байдлыг хамгаалах**

1. Оролцогч улсууд энэхүү конвенцоор хүлээсэн үүргээ биелүүлэхдээ улсуудын бүрэн эрхт тэгш байдал, нутаг дэвсгэрийн бүрэн бүтэн байдал, бусад улсын дотоод хэрэгт үл оролцох зарчмыг баримтална.

2. Энэхүү конвенцийн аль ч заалт өөр улсын дотоодын хууль тогтоомжийн дагуу гагцхүү тэрхүү улсын эрх бүхий байгууллагын бүрэн эрхэд хамаарах хуулийн харьяалал, чиг үүргийг нутаг дэвсгэрт нь хэрэгжүүлэх эрхийг оролцогч аль ч улсад олгохгүй.

II бүлэг **Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ**

5 дугаар зүйл. **Авлигаас урьдчилан сэргийлэх бодлого, үйл ажиллагаа**

1. Оролцогч улс бүр нийгмийн оролцоог хөхиүлэн дэмжсэн, хууль дээдлэх ёс, нийтийн хэрэг болон нийтийн эд хөрөнгийг зохистойгоор удирдах, үнэнч шударга, ил тод байх, хариуцан тайлагнах зарчмыг

тусгасан авлигын эсрэг үр дүнтэй, уялдаа холбоо бүхий бодлогыг эрх зүйн тогтолцооныхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.

2. Оролцогч улс бүр авлигаас урьдчилан сэргийлэхэд чиглэсэн үр дүнтэй практик үйл ажиллагааг тогтоож, хөхиүлэн дэмжихийг чармайна.

3. Оролцогч улс бүр холбогдох эрх зүйн баримт бичиг болон захиргааны арга хэмжээгээ авлигаас урьдчилан сэргийлж, түүнтэй тэмцэхэд хангалттай байгаа эсэхийг нь тодорхойлох зорилгоор тогтмол үнэлж дүгнэж байхыг чармайна.

4. Оролцогч улсууд энэ зүйлд заасан арга хэмжээг хөхиүлэн дэмжиж, хөгжүүлэх чиглэлээр өөр хоорондоо болон холбогдох олон улсын ба бүс нутгийн байгууллагатай эрх зүйн тогтолцооныхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн аль тохирох байдлаар хамтран ажиллана. Ийм хамтын ажиллагаанд авлигаас урьдчилан сэргийлэхэд чиглэсэн олон улсын хөтөлбөр, төсөлд оролцох ажил багтаж болно.

6 дугаар зүйл.

Авлигаас урьдчилан сэргийлэх байгууллага

1. Оролцогч улс бүр авлигаас дор дурдсан арга хэлбэрээр урьдчилан сэргийлэх байгууллага буюу байгууллагуудыг (аль тохирохыг) байлгах явдлыг эрх зүйн тогтолцооныхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн хангана:

(a) энэхүү конвенцийн 5 дугаар зүйлд дурдсан бодлогыг хэрэгжүүлэх, зохих тохиолдолд уг бодлогын хэрэгжилтэд хяналт тавьж, уялдуулан зохицуулах;

(b) авлигаас урьдчилан сэргийлэх талаарх мэдлэгийг нэмэгдүүлж, түгээх;

2. Оролцогч улс бүр энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан байгууллага буюу байгууллагуудыг чиг үүргээ үр дүнтэйгээр, аливаа зүй бус нөлөөллөөс ангид биелүүлэхэд шаардлагатай хараат бус байдлаар эрх зүйн тогтолцооныхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн хангана. Шаардлагатай материаллаг нөөц болон мэргэшсэн ажилтнаар хангахаас гадна тухайн ажилтныг чиг үүргээ гүйцэтгэхэд нь шаардагдаж болох бэлтгэлээр хангах нь зүйтэй.

3. Оролцогч улс бүр авлигаас урьдчилан сэргийлэх тодорхой арга хэмжээг боловсруулж, хэрэгжүүлэхэд нь бусад оролцогч улсад тусалж болох эрх бүхий байгууллага буюу байгууллагуудын нэр, хаягийг Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргад мэдээлнэ.

7 дугаар зүйл. Нийтийн алба

1. Оролцогч улс бүр нийтийн албан тушаалтан, зохих тохиолдолд түүнчлэн сонгогддоггүй нийтийн бусад албан тушаалтныг сонгон шалгаруулах, ажилд авах, ажиллуулах, албан тушаал дэвшүүлэх, чөлөөлөх талаар дор дурдсан тогтолцоог бий болгох, хэрэгжүүлэх, бэхжүүлэхийг зохих тохиолдолд, эрх зүйн тогтолцооныхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн чармайна:

(a) үр ашигтай, ил тод байх болон мэдлэг чадвар, тэгш шударга байдал, авьяас зэрэг бодит шалгуурын зарчимд үндэслэсэн;

(b) ялангуяа авлигад өртөх эрсдэлтэй гэж тооцогдох нийтийн албан тушаалд хувь хүнийг сонгон авах, сургах, мөн зохих тохиолдолд тэдгээр хувь хүнийг өөр албан тушаалд шилжүүлж байх талаар хангалттай журмыг багтаасан;

(c) оролцогч улсын эдийн засгийн хөгжлийн түвшинг харгалзан хангалттай урамшуулал, тэгш шударга цалингийн түвшинг хөхиүлэн дэмжсэн;

(d) тэднийг нийтийн чиг үүргийг зөв, нэр төртэй, зохих ёсоор биелүүлэх шаардлагыг хангахуйц боловсролын болон сургалтын хөтөлбөрийг хөхиүлэн дэмжсэн, түүнчлэн чиг үүргээ биелүүлэхэд нь гарч болзошгүй авлигын эрсдэлийн талаарх мэдлэгийг нь дээшлүүлэх мэргэшсэн бөгөөд зохих сургалтаар хангасан. Ийм хөтөлбөр нь холбогдох салбарт мөрддөг ёс зүйн дүрэм, стандартаас иш татсан байж болно.

2. Оролцогч улс бүр нийтийн албан тушаалд нэр дэвших, сонгох шалгуурыг тогтоох зорилгоор хууль тогтоох болон захиргааны зохих арга хэмжээг энэхүү конвенцийн зорилт болон дотоодын хууль тогтоомжийнхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн авах асуудлыг мөн авч үзнэ.

3. Оролцогч улс бүр сонгогддог нийтийн албан тушаалд нэр дэвшүүлэх үйл ажиллагааны санхүүжилт болон холбогдох тохиолдолд улс төрийн намын санхүүжилтийн ил тод байдлыг дээшлүүлэх зорилгоор хууль тогтоох болон захиргааны зохих арга хэмжээг энэхүү конвенцийн зорилт болон дотоодын хууль тогтоомжийнхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн авах асуудлыг мөн авч үзнэ.

4. Оролцогч улс бүр ил тод байдлыг хөхиүлэн дэмжих болон ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тогтолцоог бий болгох, хэрэгжүүлэх, бэхжүүлэхийг дотоодын хууль тогтоомжийнхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн чармайна.

8 дугаар зүйл. **Нийтийн албан тушаалтны ёс зүйн дүрэм**

1. Авлигатай тэмцэхийн тулд оролцогч улс бүр нийтийн албан тушаалтныхаа дунд шударга, үнэнч, хариуцлагатай байх явдлыг бусад зарчмын хамт эрх зүйн тогтолцооныхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн хөхиүлэн дэмжинэ.

2. Ялангуяа, оролцогч улс бүр нийтийн чиг үүргийг зөв, нэр төртэй, зохих ёсоор биелүүлэх ёс зүйн дүрэм буюу стандартыг өөрийн институцийн болон эрх зүйн тогтолцооныхоо хүрээнд хэрэглэхийг чармайна.

3. Энэ зүйлийн заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор оролцогч улс бүр Ерөнхий Ассамблейн 1996 оны 12 дугаар сарын 12-ны өдрийн 51/59 дүгээр тогтоолын хавсралтад орсон Нийтийн албан тушаалтны ёс зүйн олон улсын дүрэм зэрэг бүс нутгийн, бүс нутаг хоорондын болон олон талт байгууллагын холбогдох санаачлагыг зохих тохиолдолд, эрх зүйн тогтолцооныхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн анхааралдаа авна.

4. Оролцогч улс бүр нийтийн албан тушаалтан нь чиг үүргээ биелүүлэх явцад өөрт нь мэдэгдсэн авлигын үйлдлийн талаар эрх бүхий зохих байгууллагад мэдээлэх явдлыг хөнгөвчлөн дэмжих арга хэмжээ, тогтолцоог тогтоох асуудлыг дотоодын хууль тогтоомжийнхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн авч үзнэ.

5. Оролцогч улс бүр зохих тохиолдолд болон дотоодын хууль тогтоомжийнхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн, нийтийн албан тушаалтан нь чиг үүргээ гүйцэтгэх явцад ашиг сонирхлын зөрчил үүсгэж болох албан үүргээс гадуурх үйл ажиллагаа, ажил, хөрөнгө оруулалт, хөрөнгө, том хэмжээний бэлэг буюу ашиг орлого зэргийнхээ талаар зохих эрх бүхий байгууллагад мэдүүлж байх арга хэмжээ, тогтолцоог тогтоохыг чармайна.

6. Оролцогч улс бүр энэ зүйлийн дагуу тогтоосон ёс зүйн дүрэм буюу стандартыг зөрчсөн нийтийн албан тушаалтанд сахилгын буюу бусад арга хэмжээг дотоодын хууль тогтоомжийнхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн авах асуудлыг авч үзнэ.

9 дүгээр зүйл.
Нийтийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил,
үйлчилгээ худалдан авах, нийтийн санхүүг удирдах

1. Оролцогч улс бүр ил тод байх, өрсөлдөөний зарчим, шийдвэр гаргах бодит шалгуурт үндэслэсэн бөгөөд авлигаас урьдчилан сэргийлэх зэрэгт үр дүнтэй үйлчлэхүйц нийтийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах зохих тогтолцоог тогтоох талаар шаардлагатай арга хэмжээг эрх зүйн тогтолцооныхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн авна. Ийм тогтолцоог хэрэглэхэд босго үзүүлэлтийг харгалзаж болох бөгөөд уг тогтолцоонд тухайлбал дараахь зүйл хамаарна:

(a) тендерт оролцох этгээдэд тендерээ бэлтгэж, ирүүлэхэд хангалттай хугацаа олгох зорилгоор бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах журам болон гэрээнд хамаарах мэдээллийг, түүний дотор тендерийн урилга болон гэрээ байгуулах эрх олгох талаарх холбогдох буюу тохирох мэдээллийг олон нийтэд тараах;

(b) тендерт оролцох нөхцөл, түүний дотор сонгон шалгаруулах ба эрх олгох шалгуур, тендер шалгаруулалтын дүрмийг урьдчилан тогтоож, тэдгээрийг нийтлэх;

(c) дүрэм буюу журмыг зөв хэрэглэсэн эсэхийг дараа нь нягтлан шалгахыг хөнгөвчлөн дэмжих зорилгоор, нийтийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах шийдвэрийг гаргахад бодит бөгөөд урьдчилан тогтоосон шалгуурыг хэрэглэх;

(d) энэ хэсэгт заасны дагуу тогтоосон дүрэм буюу журмыг мөрдөөгүй тохиолдолд хуулиар хамгаалуулах, зөрчигдсөн эрхээ сэргээлгэх дотоодын хяналтын үр дүнтэй тогтолцоо, түүний дотор давж заалдах үр дүнтэй тогтолцоо;

(e) бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагааг хариуцсан ажилтантай холбогдох асуудлыг зохицуулах арга хэмжээ, тухайлбал нийтийн өмчийн хөрөнгөөр тодорхой бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагаанд ямарваа ашиг сонирхол байгаа эсэхээ мэдүүлэх, үзлэг шалгалтын журам, бэлтгэл сургалтын шаардлага.

2. Оролцогч улс бүр нийтийн санхүүгийн удирдлагад ил тод байх, хариуцан тайлагнах явдлыг хөхиүлэн дэмжих талаар зохих арга хэмжээг эрх зүйн тогтолцооныхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн авна. Ийм арга хэмжээ нь дараахь зүйлийг бусад зүйлийн хамт хамарна:

(a) үндэсний төсөв батлах журам;

(b) орлого, зарлагыг цаг тухайд нь тайлагнах;

(c) нягтлан бодох бүртгэлийн болон аудитын стандарт, холбогдох хяналтын тогтолцоо;

(d) эрсдэлийн удирдлага, дотоодын хяналтын үр дүнтэй бөгөөд үр ашигтай тогтолцоо;

(e) зохих тохиолдолд, энэ хэсэгт тогтоосон шаардлагыг биелүүлээгүй тохиолдолд засаж залруулах арга хэмжээ.

3. Оролцогч улс бүр улсын орлого, зарлагад хамаарах нягтлан бодох бүртгэл, тэмдэглэл, санхүүгийн мэдээлэл, бусад баримт бичгийн үнэн зөв байдлыг хангах, тийм баримт бичгийг хуурамчаар үйлдэхээс урьдчилан сэргийлэхэд шаардлагатай байж болох иргэний эрх зүйн болон захиргааны арга хэмжээг дотоодын хууль тогтоомжийнхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн авна.

10 дугаар зүйл. **Олон нийтэд тайлагнах**

Авлигатай тэмцэх хэрэгцээг харгалзан үзэж оролцогч улс бүр нийтийн захиргаандаа, түүний дотор зохион байгуулалт, чиг үүргээ хэрэгжүүлэх болон шийдвэр гаргах явцдаа ил тод байдлыг сайжруулахад шаардлагатай байж болох арга хэмжээг дотоодын хууль тогтоомжийнхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн, зохих тохиолдолд авна. Эдгээр арга хэмжээнд бусад зүйлийн хамт дараах зүйл багтана:

(a) нийтийн захиргааныхаа зохион байгуулалт, чиг үүрэг хэрэгжүүлэх болон шийдвэр гаргах явц, түүнчлэн хувийн амьдрал, хувийн мэдээ баримтыг хамгаалахыг зохих ёсоор харгалзахын сацуу иргэдийн ашиг сонирхлыг хөндсөн шийдвэр, эрх зүйн актын талаарх мэдээллийг зохих тохиолдолд олж авах боломжийг иргэдэд олгосон дүрэм буюу журам батлах;

(b) шийдвэр гаргах эрх бүхий байгууллагад олон нийт нэвтрэх боломжийг хөнгөвчлөн дэмжихийн тулд захиргааны журмыг зохих тохиолдолд хялбарчлах;

(c) нийтийн захиргаанд нь авлига гарах эрсдэлийн талаарх тогтмол илтгэлийг багтааж болох мэдээллийг хэвлэн нийтлэх.

11 дүгээр зүйл. **Шүүх, прокурорын байгууллагад хамаарах арга хэмжээ**

1. Оролцогч улс бүр шүүхийн хараат бус байдал, авлигын эсрэг тэмцэлд шүүхийн шийдвэрлэх үүрэгтэйг харгалзан шүүгч, шүүхийн байгууллагад ажиллагсдын үнэнч шударга байдлыг бэхжүүлэх,

тэдгээрийн дунд авлигад автагдах боломж бий болохоос урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг эрх зүйн тогтолцооныхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн, шүүхийн хараат бус байдалд хохирол учруулахгүйгээр авна. Эдгээр арга хэмжээнд шүүгч, шүүхийн байгууллагад ажиллагсдын ёс зүйн дүрэм багтаж болно.

2. Энэ зүйлийн 1 дэх хэсгийн дагуу авсантай адил үр нөлөөтэй арга хэмжээг шүүхийн тогтолцоонд хамрагддаггүй атлаа шүүхийн байгууллагатай адил хараат бус эрх зүйн байдалтай прокурорын байгууллага бүхий тэрхүү оролцогч улсын хувьд прокурорын байгууллагад нэвтрүүлэн хэрэглэж болно.

12 дугаар зүйл. **Хувийн хэвшил**

1. Оролцогч улс бүр хувийн хэвшил дэх авлигаас урьдчилан сэргийлэх, хувийн хэвшлийн нягтлан бодох бүртгэлийн болон аудитын стандартыг сайжруулах, түүнчлэн ийм арга хэмжээг биелүүлээгүй тохиолдолд үр нөлөөтэй, тухайн үйлдэлд тохирох, тухайн үйлдлийг гаргуулахгүй байх нөлөө үзүүлэхүйц иргэний эрх зүйн, захиргааны болон эрүүгийн зохих хариуцлагыг оногдуулах арга хэмжээг дотоодын хууль тогтоомжийнхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн хэрэгжүүлнэ.

2. Эдгээр зорилгод хүрэх үүднээс дараах арга хэмжээг бусад арга хэмжээний хамт авч болно:

(а) хууль сахиулах байгууллага болон холбогдох хувийн байгууллага хоорондын хамтын ажиллагааг хөхиүлэн дэмжих;

(б) хувийн холбогдох байгууллагуудын үнэнч шударга байдлыг хамгаалахад чиглэсэн стандарт, журам, түүний дотор бизнесийн болон холбогдох бусад мэргэжлийн төлөөлөгчдийн үйл ажиллагааг зөв, нэр төртэй, зохистойгоор явуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, түүнчлэн аж ахуйн нэгж хоорондын болон тэдгээрийн гэрээний журмаар төртэй харилцах бизнесийн сайн дадлыг хэвшүүлэн хэрэглэхийг дэмжихэд чиглэсэн ёс зүйн дүрэм боловсруулахыг хөхиүлэн дэмжих;

(с) хувийн байгууллагуудын дунд ил тод байдлыг хөхиүлэн дэмжих, түүний дотор зохих тохиолдолд компани, аж ахуйн нэгж байгуулж, удирдахтай холбоотой хувь хүн, хуулийн этгээдийг ялгаж тогтоох арга хэмжээ;

(д) хувийн байгууллагын үйл ажиллагааг зохицуулах журам, түүний дотор аж ахуйн үйл ажиллагаа явуулахад нийтийн эрх бүхий

байгууллагаас олгох татаас, тусгай зөвшөөрлийн талаарх журмыг буруугаар ашиглахаас урьдчилан сэргийлэх;

(е) нийтийн албан тушаалтан байсан этгээд мэргэжлийн үйл ажиллагаа явуулах буюу нийтийн албанаас огцорсон буюу тэтгэвэрт гарсны дараа хувийн хэвшилд ажил эрхлэхэд, хэрэв ийм үйл ажиллагаа буюу ажил нь тэдний ажиллаж байх хугацаандаа хийж байсан буюу удирдаж байсан чиг үүрэгтэй шууд хамааралтай байвал, зохих тохиолдолд, тодорхой хугацааны хязгаарлалт тогтоох замаар ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх;

(f) хувийн байгууллагууд авлигын үйлдлээс урьдчилан сэргийлэх, түүнийг илрүүлэх хангалттай дотоод аудитын хяналттай байх явдлыг тэдгээрийн бүтэц, хэмжээг харгалзан хангах, түүнчлэн тэдгээр хувийн байгууллагын данс, шаардлагатай санхүүгийн тайланг аудит, магадлан итгэмжлэлийн зохих журамд хамруулах явдлыг хангах.

3. Авлигаас урьдчилан сэргийлэх үүднээс оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон аливаа гэмт хэргийг үйлдэх зорилгоор явуулсан дараах үйлдлийг хориглоход нягтлан бодох бүртгэл тооцоо хөтлөх, санхүүгийн тайланг ил тод болгох, нягтлан бодох бүртгэлийн болон аудитын стандартын талаарх дотоодын хууль тогтоомжийнхоо дагуу шаардлагатай байж болох арга хэмжээг авна:

- (a) бүртгэлээс гадуур данс нээх;
- (b) бүртгэлээс гадуур буюу буруу тодорхойлсон гүйлгээ хийх;
- (c) гараагүй зардлыг бүртгэх;
- (d) объектыг нь буруу тодорхойлсон өглөг үүсгэх;
- (e) хуурамч баримт бичиг ашиглах;
- (f) нягтлан бодох бүртгэлийн баримт бичгийг хуульд заасан хугацаанаас өмнө санаатайгаар устгах.

4. Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийн 15, 16 дугаар зүйлийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийн бүрэлдэхүүн хэсэг болох хээл хахуульд өгсөн зардал болон зохих тохиолдолд авлигын үйлдлийг дэмжсэн бусад зардлыг татвар ногдох зардлаас хасаж тооцохыг үл зөвшөөрнө.

13 дугаар зүйл. **Нийгмийн оролцоо**

1. Оролцогч улс бүр авлигаас урьдчилан сэргийлж, тэмцэхэд хувь хүн болон иргэний нийгэм, төрийн бус байгууллага, иргэдийн нэгдэл

хөдөлгөөнд тулгуурласан байгууллага зэрэг нийтийн албанаас гаднах бүлгийн идэвхтэй оролцоог хөхиүлэн дэмжих бөгөөд бодитоор оршин буй авлига, түүний шалтгаан, ноцтой байдал, аюул заналын талаарх олон нийтийн мэдлэгийг дээшлүүлэхэд чиглэсэн зохих арга хэмжээг дотоодын хууль тогтоомжийнхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн өөрийн бололцооны хүрээнд авна. Энэхүү оролцоог дараах арга хэмжээгээр бэхжүүлнэ:

(a) шийдвэр гаргах ажиллагааны ил тод байдлыг сайжруулах, түүн дэх олон нийтийн оролцоо, хувь нэмрийг дэмжих;

(b) олон нийт мэдээлэл авах боломжтой байх явдлыг хангах;

(c) авлигыг үл тэвчих уур амьсгал бий болгоход хувь нэмэр оруулах мэдээллийг олон нийтэд түгээх, түүнчлэн олон нийтийн боловсролын хөтөлбөр, түүний дотор дунд болон их, дээд сургуулийн хөтөлбөр хэрэгжүүлэх;

(d) авлигатай холбоотой мэдээлэл хайх, авах, хэвлэн нийтлэх, түгээх эрх чөлөөг хүндэтгэх, хөхиүлэн дэмжих, хамгаалах. Тэрхүү эрх чөлөөнд тодорхой хязгаарлалт тавьж болох боловч хязгаарлалт нь зөвхөн хуульд заасан байх бөгөөд дараах үндэслэлээр шаардлагатай байвал зохино:

(i) бусдын эрх, нэр хүндийг хүндэтгэх;

(ii) үндэсний аюулгүй байдал, олон нийтийн дэг журам, олон нийтийн эрүүл мэнд, ёс суртахууныг хамгаалах.

2. Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцид заасан авлигатай тэмцэх холбогдох байгууллагын талаар олон нийт мэдэж байх явдлыг хангах талаар зохих арга хэмжээ авч, энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийг үүсгэж байна гэж үзэж болох аливаа тохиолдлын талаар мэдээлэхээр эдгээр байгууллагад зохих тохиолдолд хандах боломж (үүнд нэрээ мэдүүлэхгүйгээр хандах боломж багтана)-оор хангана.

14 дүгээр зүйл.

Мөнгө угаахаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ

1. Оролцогч улс бүр:

(a) мөнгө угаах бүх хэлбэрийг таслан зогсоох болон илрүүлэхийн тулд банк болон банк бус санхүүгийн байгууллага, түүний дотор мөнгө буюу бусад үнэт зүйлийн шилжүүлгийн албан буюу албан бус үйлчилгээ үзүүлдэг хувь хүн буюу хуулийн этгээд, түүнчлэн ялангуяа мөнгө угаахад өртөх эрсдэлтэй бусад байгууллагад зохих тохиолдолд зохицуулалт, хяналтын дотоодын иж бүрэн дэглэмийг эрх хэмжээнийхээ хүрээнд тогтоох бөгөөд ийм дэглэм нь харилцагч болон зохих тохиолдолд

жинхэнэ өмчлөгчийн хэн болохыг тогтоох, тэмдэглэл хөтлөх, сэжигтэй гүйлгээг мэдээлэхэд тавих шаардлагыг онцлон тогтооно;

(b) энэхүү конвенцийн 46 дугаар зүйлийг үл хөндөн, захиргаа, зохицуулалт, хууль сахиулах болон мөнгө угаахтай тэмцдэг эрх бүхий бусад байгууллага (дотоодын хуулийн дагуу зохих тохиолдолд шүүхийн эрх бүхий байгууллага) нь дотоодын хуульд заасан нөхцөлийн хүрээнд үндэсний болон олон улсын хэмжээнд хамтран ажиллах, мэдээлэл солилцох боломжтой байх явдлыг хангах бөгөөд үүний тулд мөнгө угааж байж болзошгүй гэсэн мэдээллийг цуглуулах, дүн шинжилгээ хийх, түгээх зорилго бүхий үндэсний төв болох санхүүгийн мэдээллийн нэгж байгуулах асуудлыг авч үзнэ.

2. Оролцогч улсууд хилийг нь дамжих бэлэн мөнгө болон түүнтэй адилтгах санхүүгийн зохих хэрэгслийн хөдөлгөөнийг илрүүлж, хянах талаар боломжит арга хэмжээ авах асуудлыг авч үзэх бөгөөд чингэхдээ мэдээллийг зохистойгоор ашиглах явдлыг хангах баталгааг мөрдөж, хөрөнгийн хууль ёсны хөдөлгөөнд саад болохгүй. Эдгээр арга хэмжээнд хувь хүн болон аж ахуйн нэгжийн их хэмжээний бэлэн мөнгө болон түүнтэй адилтгах санхүүгийн зохих хэрэгслийг хил дамжуулан шилжүүлсэн талаар мэдээлж байх шаардлага багтаж болно.

3. Оролцогч улсууд санхүүгийн байгууллага, үүний дотор мөнгө гуйвуулдаг байгууллагад дараах шаардлага тавих талаар боломжит зохих арга хэмжээг хэрэгжүүлэх асуудлыг авч үзнэ:

(a) мөнгөний цахим шилжүүлгийн маягт болон холбогдох мэдээнд шилжүүлэгчийн талаар үнэн зөв бөгөөд чухал мэдээллийг тусгах;

(b) ийм мэдээллийг төлбөр хийх явцын бүх шатанд хадгалах;

(c) шилжүүлэгчийн талаар бүрэн мэдээлэл байхгүй мөнгөн шилжүүлгийн талаар нарийвчилсан шалгалт явуулах.

4. Энэ зүйлийн нөхцөлийн дагуу зохицуулалт, хяналтын дотоодын дэглэм тогтоохдоо, бүс нутгийн, бүс нутаг хоорондын болон олон талт байгууллагаас мөнгө угаахын эсрэг гаргасан холбогдох санаачилгыг удирдлага болгохыг оролцогч улсуудад энэхүү конвенцийн аливаа бусад зүйлийг зөрчихгүйгээр уриалж байна.

5. Оролцогч улсууд мөнгө угаахтай тэмцэхийн тулд шүүх, хууль сахиулах болон санхүүгийн зохицуулалтын эрх бүхий байгууллага хоорондын хамтын ажиллагааг дэлхийн, бүс нутгийн, дэд бүсийн болон хоёр талын хэмжээнд хөгжүүлж, хөхиүлэн дэмжихийг чармайна.

III бүлэг Гэмт хэрэгт тооцох, хууль сахиулах

15 дугаар зүйл.

Үндэсний нийтийн албан тушаалтныг хахуульдах

1. Оролцогч улс бүр санаатайгаар үйлдсэн дараах үйлдлийг гэмт хэрэг гэж тогтооход шаардлагатай байж болох хууль тогтоох болон бусад арга хэмжээг авна:

(а) нийтийн албан тушаалтныг албан үүргээ гүйцэтгэх явцад аливаа үйлдэл, эсхүл эс үйлдлийг хийлгэх зорилгоор түүнд өөрт нь, эсхүл өөр хувь хүн, хуулийн этгээдэд зүй бус давуу байдал олгохыг шууд буюу шууд бусаар тухайн албан тушаалтанд амлах, санал болгох, эсхүл ийм давуу байдлыг олгох;

(б) нийтийн албан тушаалтан албан үүргээ гүйцэтгэх явцдаа аливаа үйлдэл эсхүл эс үйлдэл хийх зорилгоор өөртөө, эсхүл өөр хувь хүн, хуулийн этгээдэд зориулж зүй бус давуу байдал олгохыг шууд буюу шууд бусаар шаардах, эсхүл ийм давуу байдлыг хүлээж авах.

16 дугаар зүйл.

Гадаадын нийтийн албан тушаалтан болон олон улсын нийтийн байгууллагын албан тушаалтныг хахуульдах

1. Оролцогч улс бүр гадаадын нийтийн албан тушаалтан, эсхүл олон улсын нийтийн байгууллагын албан тушаалтныг албан үүргээ гүйцэтгэх явцад нь олон улсын үйл ажиллагаа явуулахад хамааруулан бизнесийн буюу зүй бус бусад давуу байдал олж авах буюу тийм давуу байдлаа хадгалах зорилгоор ямарваа үйлдэл, эсхүл эс үйлдэл хийлгэх зорилгоор түүнд өөрт нь, эсхүл өөр хувь хүн, хуулийн этгээдэд зүй бус давуу байдал олгохыг шууд буюу шууд бусаар тухайн албан тушаалтанд амлах, санал болгох, эсхүл ийм давуу байдлыг олгох үйлдлийг санаатай үйлдсэнийг гэмт хэрэг гэж тогтооход шаардлагатай байж болох хууль тогтоох болон бусад арга хэмжээг авна.

2. Оролцогч улс бүр гадаадын нийтийн албан тушаалтан, эсхүл олон улсын нийтийн байгууллагын албан тушаалтан албан үүргээ гүйцэтгэх явцдаа ямарваа үйлдэл, эсхүл эс үйлдэл хийх зорилгоор өөртөө, эсхүл өөр хувь хүн, хуулийн этгээдэд зориулж зүй бус давуу байдал олгохыг шууд буюу шууд бусаар шаардах, эсхүл ийм давуу байдлыг хүлээж авах үйлдлийг санаатайгаар үйлдсэнийг гэмт хэрэг гэж тогтооход шаардлагатай байж болох хууль тогтоох болон бусад арга хэмжээг авах асуудлыг авч үзнэ.

17 дугаар зүйл.

Нийтийн албан тушаалтан эд хөрөнгө завших, ашиглан шамшигдуулах буюу бусад аргаар зориулалтын бусаар зарцуулах

Оролцогч улс бүр нийтийн албан тушаалтан албан тушаалынх нь дагуу өөрт нь итгэж хариуцуулсан аливаа эд хөрөнгө, нийтийн буюу хувийн мөнгөн хөрөнгө, эсхүл үнэт цаас, аливаа бусад үнэ бүхий зүйлийг өөрийн, эсхүл өөр этгээд буюу байгууллагын ашиг хонжоонд завших, ашиглан шамшигдуулах буюу бусад аргаар зориулалтын бусаар зарцуулах үйлдлийг санаатайгаар үйлдсэнийг гэмт хэрэг гэж тогтооход шаардлагатай байж болох хууль тогтоох болон бусад арга хэмжээг авна.

18 дугаар зүйл.

Эрх нөлөөгөө урвуулан ашиглах

Оролцогч улс бүр санаатайгаар үйлдсэн дараах үйлдлийг гэмт хэрэг гэж тогтооход шаардлагатай байж болох хууль тогтоох болон бусад арга хэмжээг авах асуудлыг авч үзнэ:

(а) ийм үйлдлийг анхлан санаачлагч буюу аливаа бусад этгээдэд зориулж оролцогч улсын захиргааны буюу нийтийн эрх бүхий байгууллагаас зүй бус давуу байдал олж авах үүднээс нийтийн албан тушаалтан буюу аливаа бусад этгээдийг бодит буюу байгаа гэж ойлгогдох эрх нөлөөг нь урвуулан ашиглуулахын тулд тухайн албан тушаалтанд өөрт нь, эсхүл өөр этгээдэд шууд буюу шууд бусаар зүй бус давуу тал олгохыг амлах, санал болгох, эсхүл олгох;

(б) нийтийн албан тушаалтан буюу аливаа бусад этгээд оролцогч улсын захиргааны буюу нийтийн эрх бүхий байгууллагаас зүй бус давуу тал олж авах үүднээс бодит буюу байгаа гэж ойлгогдох эрх нөлөөгөө урвуулан ашиглахын тулд тухайн нийтийн албан тушаалтан буюу аливаа бусад этгээд өөртөө, эсхүл өөр этгээдэд зориулж шууд буюу шууд бусаар зүй бус давуу тал өөртөө олгохыг шаардах, эсхүл авах.

19 дүгээр зүйл.

Чиг үүргээ урвуулан ашиглах

Оролцогч улс бүр нийтийн албан тушаалтан өөрийн чиг үүргийг хэрэгжүүлэх явцад өөртөө, эсхүл өөр этгээд буюу байгууллагад шууд буюу шууд бусаар зүй бус давуу тал олж авах зорилгоор чиг үүрэг буюу албан тушаалаа урвуулан ашиглах, өөрөөр хэлбэл, аливаа үйлдлийг хууль тогтоомж зөрчин гүйцэтгэх буюу гүйцэтгэхгүй байх үйлдлийг санаатайгаар үйлдсэнийг гэмт хэрэг гэж тогтооход шаардлагатай байж болох хууль тогтоох болон бусад арга хэмжээг авах асуудлыг авч үзнэ.

20 дугаар зүйл.
Хууль бусаар хөрөнгөжих

Оролцогч улс бүр хууль бусаар хөрөнгөжих санаатай үйлдлийг, өөрөөр хэлбэл, нийтийн албан тушаалтан хөрөнгө нь их хэмжээгээр нэмэгдсэнийг өөрийнхөө хууль ёсны орлоготой холбогдуулан үндэслэлтэйгээр тайлбарлаж чадахгүй байгаа бол ийнхүү хөрөнгө нь нэмэгдсэнийг гэмт хэрэг гэж тогтооход шаардлагатай байж болох хууль тогтоох болон бусад арга хэмжээг авах асуудлыг үндсэн хууль болон эрх зүйн тогтолцооныхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн авч үзнэ.

21 дүгээр зүйл.
Хувийн хэвшил дэх хээл хахууль

Оролцогч улс бүр эдийн засаг, санхүү буюу арилжааны үйл ажиллагааны явцад санаатайгаар үйлдсэн дараах үйлдлийг гэмт хэрэг гэж тогтооход шаардлагатай байж болох хууль тогтоох болон бусад арга хэмжээг авах асуудлыг авч үзнэ:

(a) хувийн хэвшлийн байгууллагад удирдах буюу гүйцэтгэх аливаа албан тушаал эрхэлдэг аливаа этгээдийг албан үүргээ зөрчин аливаа үйлдэл, эсхүл эс үйлдэл хийлгэх зорилгоор түүнд өөрт нь, эсхүл өөр этгээдэд зүй бус давуу байдал олгохыг шууд буюу шууд бусаар тухайн этгээдэд амлах, санал болгох, эсхүл ийм давуу байдлыг олгох;

(b) хувийн хэвшлийн байгууллагад удирдах буюу гүйцэтгэх аливаа албан тушаал эрхэлдэг аливаа этгээд албан үүргээ зөрчин аливаа үйлдэл, эсхүл эс үйлдэл хийх зорилгоор өөртөө, эсхүл өөр этгээдэд зориулж зүй бус давуу байдал олгохыг шууд буюу шууд бусаар шаардах, эсхүл ийм давуу байдлыг хүлээж авах.

22 дугаар зүйл.
Хувийн хэвшлийн эд хөрөнгийг завших

Оролцогч улс бүр хувийн хэвшлийн байгууллагад удирдах буюу гүйцэтгэх аливаа албан тушаал эрхэлдэг аливаа этгээд албан тушаалынх нь дагуу өөрт нь итгэж хариуцуулсан аливаа эд хөрөнгө, хувийн мөнгөн хөрөнгө буюу үнэт цаас, аливаа бусад үнэ бүхий зүйлийг завших үйлдлийг эдийн засаг, санхүү буюу арилжааны үйл ажиллагааны явцад санаатайгаар үйлдсэнийг гэмт хэрэг гэж тогтооход шаардлагатай байж болох хууль тогтоох болон бусад арга хэмжээг авах асуудлыг авч үзнэ.

23 дугаар зүйл.

Гэмт хэргээс олсон орлогыг угаах

1. Оролцогч улс бүр санаатайгаар үйлдсэн дараах үйлдлийг гэмт хэрэг гэж тогтооход шаардлагатай байж болох хууль тогтоох болон бусад арга хэмжээг дотоодын хууль тогтоомжийнхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн авна:

- (a) (i) тухайн эд хөрөнгө нь гэмт хэргээс олсон орлого гэдгийг мэдсээр байж түүний хууль бус гарал үүслийг нуун дарагдуулах буюу өөрчлөн хувиргах, эсхүл суурь гэмт хэрэг үйлдсэн аливаа этгээдэд үйлдсэн хэргийнхээ хууль зүйн үр дагавраас зайлсхийхэд нь туслах зорилгоор уг эд хөрөнгийг хувиргах буюу шилжүүлэх;
- (ii) тухайн эд хөрөнгө нь гэмт хэргээс олсон орлого гэдгийг мэдсээр байж түүний жинхэнэ төрөл шинж, эх үүсвэр, байршил, захиран зарцуулалт, хөдөлгөөн буюу өмчлөл, эсхүл түүнтэй холбоотой эрхийг нуун дарагдуулах буюу өөрчлөн хувиргах;
- (b) өөрийн эрх зүйн тогтолцооны үндсэн зарчмаас хамааран:
 - (i) тухайн эд хөрөнгийг гэмт хэргээс олсон орлого гэдгийг түүнийг хүлээн авч байх үед мэдсээр байж түүнийг худалдан авах, эзэмших буюу ашиглах;
 - (ii) энэ зүйлийн дагуу тогтоосон аливаа гэмт хэрэгт хамтран оролцох, холбогдох, түүнийг үйлдэхэд хуйвалдах, үйлдэхийг завдах, мөн ийм гэмт хэрэг үйлдэхэд туслах, хатгах, дэмжих буюу зааж зөвлөх.

2. Энэ зүйлийн 1 дэх хэсгийг хэрэгжүүлэх буюу хэрэглэх зорилгоор:

(a) оролцогч улс бүр энэ зүйлийн 1 дэх хэсгийг суурь гэмт хэргийн аль болох өргөн хүрээнд хэрэглэхийг эрэлхийлнэ;

(b) оролцогч улс бүр суурь гэмт хэрэгт наад зах нь энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон бүх эрүүгийн гэмт хэргийг оруулна;

(c) дээрх (b) дэд хэсгийн зорилгоор суурь гэмт хэрэгт тухайн оролцогч улсын хуулийн харьяаллын хүрээнд буюу уг харьяаллаас гадуур үйлдсэн гэмт хэргийг оруулна. Гэхдээ оролцогч улсын хуулийн харьяаллаас гадуур үйлдсэн гэмт хэрэг нь зөвхөн тухайн гэмт хэрэг гарсан улсын дотоодын хуулиар эрүүгийн гэмт хэрэгт тооцогдож буй бөгөөд хэрэв уг гэмт хэрэг тухайн улсад гарсан бол энэ зүйлийг хэрэгжүүлж буюу хэрэглэж буй оролцогч улсын дотоодын хуулиар эрүүгийн гэмт хэрэгт тооцогдохуйц тохиолдолд суурь гэмт хэрэг болно;

(d) оролцогч улс бүр энэ зүйлийг хэрэгжүүлэх өөрийн хууль тогтоомж, түүнд оруулсан цаашдын өөрчлөлтийн хуулбарыг, эсхүл тэдгээрийн талаарх танилцуулгыг Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргад хүргүүлнэ;

(е) энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан гэмт хэргүүд нь суурь гэмт хэргийг үйлдсэн этгээдэд хамаарахгүй гэж оролцогч улсын дотоодын хууль тогтоомжийн тулгуур зарчмуудаар шаардаж байгаа бол уг шаардлагыг мөрдөж болно.

24 дүгээр зүйл. **Нуун дарагдуулах**

Энэхүү конвенцийн 23 дугаар зүйлийн заалтыг хөндөхгүйгээр оролцогч улс бүр аливаа этгээд энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон аливаа гэмт хэрэгт оролцоогүй боловч тухайн гэмт хэрэг үйлдэгдсэний дараа тухайн эд хөрөнгө нь энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон аливаа гэмт хэргийн үр дүн гэдгийг мэдсээр байж түүнийг санаатайгаар нуун дарагдуулсан буюу үргэлжлүүлэн эзэмшсэнийг гэмт хэрэг гэж тогтооход шаардлагатай байж болох хууль тогтоох болон бусад арга хэмжээг авах асуудлыг авч үзнэ.

25 дугаар зүйл. **Шүүн таслах ажиллагаанд саад учруулах**

Оролцогч улс бүр санаатайгаар үйлдсэн дараах үйлдлийг гэмт хэрэг гэж тогтооход шаардлагатай байж болох хууль тогтоох болон бусад арга хэмжээг авна:

(а) энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэрэг үйлдсэнтэй холбогдуулан байцаан шийтгэх ажиллагаанд худал мэдүүлэг өгөхийг ятгах, эсхүл мэдүүлэг өгөх буюу нотолгоо гаргахад хөндлөнгөөс нөлөөлөх зорилгоор хүч хэрэглэх, заналхийлэх буюу айлган сүрдүүлэх, эсхүл зүй бус давуу байдал амлах, санал болгох эсхүл олгох;

(b) энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэрэг үйлдсэнтэй холбогдуулан шүүн таслах буюу хууль сахиулах албан тушаалтны албан үүргээ хэрэгжүүлэхэд нь хөндлөнгөөс нөлөөлөх зорилгоор хүч хэрэглэх, заналхийлэх буюу айлган сүрдүүлэх. Энэ дэд хэсгийн аль ч заалт нийтийн албан тушаалтны бусад ангиллыг хамгаалах хууль тогтоомжтой байх оролцогч улсуудын эрхийг хөндөхгүй.

26 дугаар зүйл. **Хуулийн этгээдийн хариуцлага**

1. Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэрэгт хамтран оролцсон хуулийн этгээдэд хариуцлага тогтооход шаардлагатай байж болох арга хэмжээг эрх зүйн зарчимдаа нийцүүлэн авна.

2. Оролцогч улсын эрх зүйн зарчмуудаас хамааран хуулийн этгээдийн хариуцлага эрүүгийн, иргэний буюу захиргааны байж болно.

3. Ийм хариуцлага нь гэмт хэрэг үйлдсэн хувь хүний эрүүгийн хариуцлагыг хөндөхгүй.

4. Оролцогч улс бүр ялангуяа энэ зүйлийн дагуу хариуцлага хүлээх хуулийн этгээдэд үр нөлөөтэй, тухайн үйлдэлд тохирсон, тухайн үйлдлийг гаргуулахгүй байх нөлөө үзүүлэхүйц эрүүгийн буюу эрүүгийн бус хариуцлага, түүний дотор мөнгөн торгуулийн шийтгэл оногдуулна.

27 дугаар зүйл. ***Хамтран оролцох ба завдах***

1. Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэрэгт хамтран гүйцэтгэгч, хамжигч буюу хаггагч зэрэг аливаа хэлбэрээр хамтран оролцсоныг гэмт хэрэг гэж дотоодын хууль тогтоомждоо нийцүүлэн тогтооход шаардлагатай байж болох хууль тогтоох болон бусад арга хэмжээг авна.

2. Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийг үйлдэхийг завдсаныг гэмт хэрэг гэж дотоодын хууль тогтоомждоо нийцүүлэн тогтооход шаардлагатай байж болох хууль тогтоох болон бусад арга хэмжээг авч болно.

3. Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийг үйлдэхэд бэлтгэснийг гэмт хэрэг гэж дотоодын хууль тогтоомждоо нийцүүлэн тогтооход шаардлагатай байж болох хууль тогтоох болон бусад арга хэмжээг авч болно.

28 дугаар зүйл. ***Ухамсар, санаа, зорилго гэмт хэргийн бүрэлдэхүүн хэсэг болох нь***

Энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийн зайлшгүй бүрэлдэхүүн болох ухамсар, санаа, зорилгыг бодит үйл баримтын нөхцөл байдлаас дүгнэн гаргаж болно.

29 дүгээр зүйл. ***Хөөн хэлэлцэх хугацаа***

Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон аливаа гэмт хэрэгт хэрэг үүсгэх хөөн хэлэлцэх хугацааг уртаар тогтоож, сэжигтэн

этгээд шүүн таслах ажиллагаанаас зайлсхийсэн бол хөөн хэлэлцэх хугацааг илүү уртаар тогтоох буюу хөөн хэлэлцэх хугацааг түдгэлзүүлэхээр дотоодын хууль тогтоомжийнхоо дагуу зохих тохиолдолд заана.

30 дугаар зүйл.

Яллах, шүүхийн шийдвэр гаргах, шийтгэл оногдуулах

1. Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэрэгт тухайн гэмт хэргийн ноцтой байдлыг харгалзан шийтгэл оногдуулна.

2. Оролцогч улс бүр өөрийн нийтийн албан тушаалтанд чиг үүргээ гүйцэтгэхэд нь олгосон аливаа дархан эрх буюу хуулийн харьяаллын давуу эрх ба энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийг шаардлагатай тохиолдолд үр дүнтэйгээр мөрдөн шалгах, яллах, ийм хэрэгт шүүхийн шийдвэр гаргах боломжийн хооронд зохих тэнцвэрийг эрх зүйн тогтолцоо болон үндсэн хуулийн зарчимдаа нийцүүлэн тогтоох буюу хадгалахад шаардлагатай байж болох арга хэмжээг авна.

3. Энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэрэгт аливаа этгээдийг яллахад хамаарах дотоодын хуулийн дагуу олгосон өөрийн үзэмжээр шийдвэрлэх хууль зүйн аливаа эрх мэдлийг хэрэгжүүлэхэд хууль сахиулах арга хэмжээний үр дүнг тэдгээр гэмт хэргийн хувьд аль болох дээшлүүлэхүйц бөгөөд ийм гэмт хэрэг үйлдэхийг таслан зогсоох хэрэгцээг зохих ёсоор харгалзах явдлыг хангахыг оролцогч улс бүр чармайна.

4. Энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийн тохиолдолд, оролцогч улс бүр анхан буюу давж заалдах шатны шүүх ажиллагаанаас өмнө түр суллах тухай шийдвэртэй холбогдуулан нөхцөл тавихдаа эрүүгийн байцаан шийтгэх дараагийн ажиллагаанд хариуцагчийг байлгах хэрэгцээг харгалзан үзсэн байхыг эрэлхийлэх талаар зохих арга хэмжээг дотоодын хууль тогтоомждоо нийцүүлэн, өөрийгөө хамгаалах эрхийг зохих ёсоор харгалзан авна.

5. Оролцогч улс бүр гэмт хэрэгт шийтгэгдсэн этгээдийг хугацаанаас нь өмнө суллах буюу тэнсэн суллах боломжийг авч үзэхдээ тухайн гэмт хэргийн ноцтой байдлыг харгалзан үзнэ.

6. Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийг үйлдсэн гэж яллагдаж буй нийтийн албан тушаалтны хувьд гэм буруугүйд тооцох зарчмыг хүндлэн үзэхийн хамт зохих эрх бүхий байгууллага зохих тохиолдолд албан тушаалаас нь чөлөөлөх, түдгэлзүүлэх буюу

өөр албан тушаалд томилж болох журмыг тогтоох асуудлыг эрх зүйн тогтолцооныхоо тулгуур зарчимд нийцсэн хэмжээнд авч үзнэ.

7. Гэмт хэргийн ноцтой байдлаас үндэслэлтэй байгаа тохиолдолд оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэрэгт шийтгүүлсэн этгээдийн дараах үйл ажиллагаа явуулах эрхийг дотоодын хуулиараа тогтоосон хугацаанд шүүхийн шийдвэр буюу зохих аливаа бусад хэрэгслээр хасах журмыг тогтоох асуудлыг эрх зүйн тогтолцооныхоо тулгуур зарчимд нийцсэн хэмжээнд авч үзнэ:

(a) нийтийн алба хаших;

(b) нийтийн өмчит буюу нийтийн өмчийн оролцоотой аж ахуйн нэгжид алба хаших.

8. Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэг эрх бүхий байгууллага нийтийн албан тушаалтанд сахилгын арга хэмжээ авах эрх мэдлээ хэрэгжүүлэхийг хөндөхгүй.

9. Энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийг болон эрх зүйн холбогдох хамгаалалт буюу тухайн үйлдлийн хууль ёсны байдлыг тогтоодог эрх зүйн бусад зарчмыг зөвхөн оролцогч улсын дотоодын хуулиар тодорхойлох, түүнчлэн эдгээр гэмт хэргийг тэрхүү хуулийн дагуу яллаж, шийтгэх зарчмыг энэхүү конвенцийн аль ч заалт хөндөхгүй.

10. Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэрэгт шийтгүүлсэн этгээдийг буцаан нийгэмшүүлэхийг хөхиүлэн дэмжихийг чармайна.

31 дүгээр зүйл.

Битүүмжлэх, түр хураах, хураах

1. Оролцогч улс бүр дараах зүйлийг хураах боломжийг бий болгоход шаардлагатай байж болох арга хэмжээг дотоодын эрх зүйн тогтолцооныхоо хүрээнд аль болох өргөн хэмжээнд авна:

(a) энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргээс олсон орлого буюу тийм орлогын үнийн дүнтэй тохирох үнийн дүн бүхий эд хөрөнгө;

(b) энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийг үйлдэхэд ашигласан, эсхүл ашиглах зориулалттай эд хөрөнгө, тоног төхөөрөмж буюу бусад хэрэгсэл.

2. Оролцогч улс бүр энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт дурдсан аливаа зүйлийг эцэст нь хураах зорилгоор илрүүлэх, мөрдөх, битүүмжлэх буюу түр

хураах боломжийг бий болгоход шаардлагатай байж болох арга хэмжээг авна.

3. Энэ зүйлийн 1, 2 дахь хэсэгт дурдсан битүүмжилсэн, түр хураасан буюу хураасан эд хөрөнгийг эрх бүхий байгууллагаас захиран зохицуулахад шаардлагатай байж болох хууль тогтоох болон бусад арга хэмжээг оролцогч улс бүр дотоодын хууль тогтоомждоо нийцүүлэн авна.

4. Хэрэв гэмт хэргээс олсон ийм орлогыг бүхэлд нь буюу хэсэгчлэн өөр эд хөрөнгө болгон өөрчилсөн буюу хувиргасан бол уг орлогын оронд тухайн эд хөрөнгөнд энэ зүйлд дурдсан арга хэмжээг авна.

5. Хэрэв гэмт хэргээс олсон ийм орлогыг хууль ёсны эх үүсвэрээс олж авсан эд хөрөнгөтэй хольсон бол битүүмжлэхэд буюу түр хураахад хамаарах аливаа эрх мэдлийг үл хөндөн тухайн эд хөрөнгийг ийнхүү холилдсон орлогын үнийн дүнгийн хэмжээгээр хурааж авна.

6. Гэмт хэргээс олсон ийм орлогоос үүссэн, гэмт хэргээс олсон ийм орлогыг өөрчилж буюу хувиргаж бий болгосон эд хөрөнгөөс үүссэн, эсхүл гэмт хэргээс олсон ийм орлого холилдсон эд хөрөнгөөс үүссэн ашиг орлого буюу бусад ашиг хонжоонд энэ зүйлд заасан арга хэмжээг гэмт хэргээс олсон орлоготой адил хэлбэрээр болон адил хэмжээгээр мөн авна.

7. Энэ зүйл болон энэхүү конвенцийн 55 дугаар зүйлийн зорилгоор оролцогч улс бүр банк, санхүү буюу арилжааны баримт бичгийг гаргуулах буюу түр хураах шийдвэр гаргах эрхийг өөрийн шүүх буюу эрх бүхий бусад байгууллагад олгоно. Оролцогч улс нь банкны нууцлал гэсэн үндэслэлээр энэ хэсгийн заалтын дагуу арга хэмжээ авахаас зайлсхийх ёсгүй.

8. Оролцогч улсууд гэмт хэргээс олсон гэх орлого буюу хураах ёстой бусад эд хөрөнгийг хууль ёсны гарал үүсэлтэй гэдгийг харуулахыг гэмт хэрэгтнээс шаардах боломжийг авч үзэж болох бөгөөд ийм шаардлага нь тухайн орны дотоодын хууль тогтоомжийн тулгуур зарчмууд болон шүүхийн ба бусад ажиллагааны мөн чанартай нийцсэн байна.

9. Энэ зүйлийн заалтыг шударга гуравдагч талын эрхийг хөндөхөөр тайлбарлаж болохгүй.

10. Энэ зүйлийн аль ч заалт энэ зүйлд дурдсан арга хэмжээг оролцогч улсын дотоодын хуулийн заалтын дагуу, түүнд нийцүүлэн тодорхойлж, хэрэгжүүлэх зарчимд сөргөөр нөлөөлөх ёсгүй.

32 дугаар зүйл.

Гэрч, шинжээч, хохирогчийг хамгаалах

1. Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийн талаар мэдүүлэг өгч буй гэрч ба шинжээч, мөн зохих тохиолдолд тэдний хамаатан садан болон бусад ойрын хүнийг өс хонзон буюу айлган сүрдүүлгээс үр дүнтэйгээр хамгаалах арга хэмжээг дотоодын эрх зүйн тогтолцоондоо нийцүүлэн, боломжийн хэмжээндээ авна.

2. Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт дурдсан арга хэмжээнд хариуцагчийн эрх, түүний дотор хэргээ зохих ёсоор шийдвэрлүүлэх эрхийг үл хөндөн дараахь арга хэмжээ бусад арга хэмжээний хамт багтаж болно:

(а) эдгээр этгээдийг шаардлага, бололцооны хэрээр нүүлгэн шилжүүлж, зохих тохиолдолд тэдний хэн болох ба байгаа газрын талаарх мэдээллийг задруулахгүй байх буюу задруулахад хязгаарлалт тогтоохыг зөвшөөрөх зэргээр эдгээр этгээдийг хамгаалалтад авах журам тогтоох;

(б) мэдүүлгийг видео буюу бусад тохиромжтой хэрэгсэл зэрэг харилцаа холбооны технологи ашиглах замаар өгөхийг зөвшөөрөх зэргээр гэрч ба шинжээчийн аюулгүй байдлыг хангах хэлбэрээр мэдүүлэг өгөхийг тэдэнд зөвшөөрөх баримт нотолгооны журам боловсруулан гаргах.

3. Оролцогч улсууд энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт дурдсан этгээдийг нүүлгэн шилжүүлэх талаар бусад улстай гэрээ байгуулах буюу тохиролцоо хийх асуудлыг авч үзнэ.

4. Энэ зүйлийн заалтыг хохирогч гэрчээр оролцож байгаа тохиолдолд тэдэнд мөн хэрэглэнэ.

5. Хохирогч эрүүгийн байцаан шийтгэх ажиллагааны зохих үе шатанд гэмт хэрэгтний эсрэг үзэл бодол, сэтгэл зовоосон асуудлаа өөрийгөө хамгаалах эрхийг үл хөндөх байдлаар танилцуулж, хэлэлцүүлэх бололцоог оролцогч улс бүр өөрийн дотоодын хуулийн дагуу олгоно.

33 дугаар зүйл.

Мэдээлэгч этгээдийг хамгаалах

Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийн талаарх аливаа баримт нотолгоог сайн санааны үүднээс, үндэслэлтэйгээр эрх бүхий байгууллагад мэдээлж буй аливаа этгээдийг аливаа шударга

бус хандлагаас хамгаалах зохих арга хэмжээг дотоодын эрх зүйн тогтолцоондоо нэвтрүүлэх асуудлыг авч үзнэ.

34 дүгээр зүйл. Авлигын үйлдлийн үр дагавар

Оролцогч улс бүр авлигын үр дагаврыг шийдвэрлэх арга хэмжээг гуравдагч талын сайн санааны үүднээс олж авсан эрхийг зохих ёсоор харгалзан дотоодын хууль тогтоомжийнхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн авна. Энэ утгаар оролцогч улсууд авлигыг гэрээг цуцлах буюу хүчингүй болгох, концесс буюу бусад адилтгах баримт бичгээс татгалзах, эсхүл эрх зүйн хамгаалалтын аливаа бусад арга хэмжээ авахад эрх зүйн ажиллагааны холбогдох хүчин зүйл мөн гэж үзэж болно.

35 дугаар зүйл. Хохирлыг нөхөн төлөх

Оролцогч улс бүр авлигын үйлдлийн улмаас хохирсон хуулийн этгээд буюу хувь хүн хохирлоо нөхөн төлүүлэхийн тулд уг хохирлыг хариуцах этгээдийн эсрэг эрх зүйн ажиллагаа эхлүүлэх эрхтэй байх явдлыг хангах үүднээс шаардлагатай байж болох арга хэмжээг дотоодын хууль тогтоомжийнхоо зарчимд нийцүүлэн авна.

36 дугаар зүйл. Эрх бүхий тусгай байгууллага

Оролцогч улс бүр хууль сахиулах замаар авлигатай тэмцэх тусгай байгууллага буюу байгууллагууд, эсхүл этгээдүүдийг байлгах явдлыг эрх зүйн тогтолцооныхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн хангана. Эдгээр байгууллага буюу этгээдийг чиг үүргээ үр дүнтэйгээр, аливаа зүй бус нөлөөллөөс ангид биелүүлэхэд шаардлагатай хараат бус байдлаар оролцогч улсын эрх зүйн тогтолцооны тулгуур зарчимд нийцүүлэн хангана. Эдгээр этгээд буюу байгууллагын ажилтнуудыг үүргээ биелүүлэхэд нь шаардлагатай зохих сургалтад хамруулж, зохих хөрөнгө нөөцөөр хангана.

37 дугаар зүйл.

Хууль сахиулах байгууллагатай хамтран ажиллах

1. Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийг үйлдэхэд оролцож буй буюу оролцсон хүмүүс мөрдөн шалгах ба баримт нотолгоо цуглуулахад нь хэрэг болох мэдээллийг эрх бүхий байгууллагад өгөх болон гэмт хэрэгтнийг гэмт хэргээс орлого олохыг таслан зогсоож, тийм орлогыг буцаан олгоход хувь нэмэр болж болох бодит, тодорхой тусламжийг эрх бүхий байгууллагад үзүүлэхийг хөхиүлэн дэмжих талаар зохих арга хэмжээ авна.

2. Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийг мөрдөн шалгах буюу яллахад идэвхтэй хамтран ажиллаж буй яллагдагч этгээдийн ялыг зохих тохиолдолд хөнгөрүүлэх боломжийг олгох асуудлыг авч үзнэ.

3. Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийг мөрдөн шалгах буюу яллахад идэвхтэй хамтран ажиллаж буй этгээдэд яллагдахаас чөлөөлөгдөх дархан эрхийг олгох боломжийг дотоодын хууль тогтоомжийнхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн олгох асуудлыг авч үзнэ.

4. Эдгээр этгээдийн хамгаалалтыг энэхүү конвенцийн 32 дугаар зүйлд заасны дагуу зохицуулах бөгөөд чингэхдээ шаардлагатай ялгааг харгалзан үзнэ.

5. Нэг оролцогч улсад оршиж буй энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт дурдсан этгээд нөгөө оролцогч улсын эрх бүхий байгууллагатай идэвхтэй хамтран ажиллах боломжтой тохиолдолд нөгөө оролцогч улсаас энэ зүйлийн 2, 3 дахь хэсэгт заасан хөнгөлөлтийг олгож болох талаар холбогдох оролцогч улсууд дотоодын хуулийнхаа дагуу хэлэлцээр байгуулах буюу тохиролцоо хийх асуудлыг авч үзнэ.

38 дугаар зүйл.

Үндэсний эрх бүхий байгууллага хоорондын хамтын ажиллагаа

Оролцогч улс бүр нэг талаас нийтийн эрх бүхий байгууллага ба нийтийн албан тушаалтан, нөгөө талаас эрүүгийн гэмт хэргийг мөрдөн шалгах, яллах эрх бүхий байгууллага хоорондын хамтын ажиллагааг дотоодын хуулийнхаа дагуу хөхиүлэн дэмжихэд шаардлагатай байж болох арга хэмжээг авна. Ийм хамтын ажиллагаанд дараах зүйл багтаж болно:

(а) энэхүү конвенцийн 15, 21, 23 дугаар зүйлийн дагуу тогтоосон аливаа гэмт хэргийг үйлдсэн гэж үзэх үндэслэл байгаа нөхцөлд мөрдөн

шалгах, яллах эрх бүхий байгууллагад энэ талаар өөрийн санаачилгаар мэдээлэх; эсхүл

(b) мөрдөн шалгах, яллах эрх бүхий байгууллагад хүсэлтийнх нь дагуу шаардлагатай бүх мэдээллийг өгөх.

39 дүгээр зүйл.
Үндэсний эрх бүхий байгууллага,
хувийн хэвшил хоорондын хамтын ажиллагаа

1. Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийг үйлдэхтэй холбоотой асуудлаар үндэсний мөрдөн шалгах, яллах эрх бүхий байгууллага болон хувийн хэвшлийн байгууллага, ялангуяа, санхүүгийн байгууллага хоорондын хамтын ажиллагааг дотоодын хуулийнхаа дагуу хөхиүлэн дэмжихэд шаардлагатай байж болох арга хэмжээг авна.

2. Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэрэг үйлдэгдсэн талаар өөрийн нь харьяат болон нутаг дэвсгэрт нь байнга оршин суугч бусад этгээд үндэсний мөрдөн шалгах, яллах эрх бүхий байгууллагад мэдээлж байхыг урамшуулан дэмжих асуудлыг авч үзнэ.

40 дүгээр зүйл.
Банкны нууцлал

Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэрэгт эрүүгийн мөрдөн шалгах ажиллагааг дотооддоо явуулах тохиолдолд банкны нууцлалын тухай хуулийг хэрэглэхтэй холбогдон гарч болох саад бэрхшээлийг даван туулах зохих механизм дотоодын эрх зүйн тогтолцоонд нь байх явдлыг хангасан байна.

41 дүгээр зүйл.
Ял шийтгүүлж байсан эсэх талаарх бүртгэл

Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэрэгтэй холбогдох эрүүгийн байцаан шийтгэх ажиллагаанд ашиглах зорилгоор сэжигтэн этгээдийн өөр улсад урьд нь ял шийтгүүлж байсан талаарх мэдээллийг өөрийн зохистой гэж үзсэн нөхцөл, зорилгоор харгалзан үзэхэд шаардлагатай байж болох хууль тогтоох буюу бусад арга хэмжээг авч болно.

42 дугаар зүйл. **Хуулийн харьяалал**

1. Энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийг дор дурдсан байдлаар үйлдсэн бол оролцогч улс бүр хуулийн харьяаллаа тогтооход шаардлагатай байж болох арга хэмжээг авна:

(а) гэмт хэргийг тухайн оролцогч улсын нутаг дэвсгэрт үйлдсэн; эсхүл

(б) гэмт хэргийг үйлдэх үед тухайн улсын далбаа бүхий хөлөг онгоцны тавцан дээр буюу тухайн улсын хуулийн дагуу бүртгэгдсэн агаарын хөлөгт гэмт хэргийг үйлдсэн.

2. Энэхүү конвенцийн 4 дүгээр зүйлийг мөрдөхийн хамт, аливаа ийм гэмт хэргийг дор дурдсан байдлаар үйлдсэн бол оролцогч улс хуулийн харьяаллаа мөн тогтоож болно:

(а) тухайн оролцогч улсын харьяатын эсрэг үйлдсэн; эсхүл

(б) тус улсын харьяат буюу тус улсын нутаг дэвсгэрт байнга оршин суудаг харьяалалгүй этгээд үйлдсэн;

(с) тухайн гэмт хэрэг нь энэхүү конвенцийн 23 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн (b)(ii) дэд хэсгийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийн аль нэг нь бөгөөд түүнийг энэхүү конвенцийн 23 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн (а) (i) буюу (ii), эсхүл (b)(i) дэд хэсгийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийг тус улсын нутаг дэвсгэр дотор үйлдэх үүднээс тус улсын нутаг дэвсгэрийн гадна үйлдсэн; эсхүл

(d) тухайн оролцогч улсын эсрэг үйлдсэн.

3. Энэхүү конвенцийн 44 дүгээр зүйлийн зорилгоор, сэжигтэн этгээд нутаг дэвсгэрт нь байгаа бөгөөд тухайн улс өөрийн нь харьяат гэсэн ганц үндэслэлээр уг этгээдийг шилжүүлэн өгдөггүй тохиолдолд оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэрэгт хуулийн харьяаллаа тогтооход шаардлагатай байж болох арга хэмжээг авна.

4. Сэжигтэн этгээд нутаг дэвсгэрт нь байгаа бөгөөд тухайн улс уг этгээдийг шилжүүлэн өгдөггүй тохиолдолд оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэрэгт хуулийн харьяаллаа тогтооход шаардлагатай байж болох арга хэмжээг мөн авч болно.

5. Хэрэв нэгэн адил үйлдлийн талаар аливаа өөр оролцогч улс мөрдөн шалгах, яллах, шүүх ажиллагаа явуулж буй тухай мэдээллийг энэ зүйлийн 1, 2 дахь хэсгийн дагуу хуулийн харьяаллаа хэрэгжүүлж байгаа оролцогч улс авсан, эсхүл аливаа өөр байдлаар мэдсэн бол эдгээр

улсын эрх бүхий байгууллагууд үйл ажиллагаагаа зохицуулах үүднээс бие биетэйгээ зохих тохиолдолд зөвлөлдөнө.

6. Олон улсын нийтлэг эрх зүйн хэм хэмжээг үл хөндөн, энэхүү конвенц нь аливаа оролцогч улс дотоодын хуулийнхаа дагуу тогтоосон эрүүгийн хуулийн харьяаллыг хэрэгжүүлэхийг үгүйсгэхгүй.

IV бүлэг

Олон улсын хамтын ажиллагаа

43 дугаар зүйл.

Олон улсын хамтын ажиллагаа

1. Оролцогч улсууд эрүүгийн асуудлаар энэхүү конвенцийн 44-50 дугаар зүйлийн дагуу хамтран ажиллана. Зохих тохиолдолд, дотоодын эрх зүйн тогтолцоотой нь нийцэж байвал оролцогч улсууд авлигатай холбогдсон мөрдөн шалгах ажиллагаа, иргэний ба захиргааны хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд бие биедээ туслалцаа үзүүлэх асуудлыг авч үзнэ.

2. Тухайн үйлдлийг хоёр улсын аль аль нь гэмт хэрэг гэж хуульчилсан байх зарчмыг олон улсын хамтын ажиллагааны явцад шаардаж буй тохиолдолд, хэрэв туслалцаа үзүүлэх хүсэлтэд дурдагдсан гэмт хэргийн шинжтэй үйлдэл нь оролцогч улсын аль алиных нь хуулиар эрүүгийн гэмт хэрэгт тооцогддог бол (уг гэмт хэргийг хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улсын хуулиар хүсэлт гаргагч оролцогч улсын хуульд заасан гэмт хэргийн адил ангилалд багтаадаг эсэх буюу адил нэр томъёогоор нэрлэдэг эсэхээс үл хамааран) уг зарчмыг хангаж байна гэж үзнэ.

44 дүгээр зүйл.

Шилжүүлэн өгөх

1. Энэ зүйлийг шилжүүлэн өгөх хүсэлтэд дурдагдсан этгээд хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улсын нутаг дэвсгэрт байгаа нөхцөлд энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийн хувьд хэрэглэнэ, чингэхдээ тухайн шилжүүлэн өгөх хүсэлтэд дурдагдсан гэмт хэрэгт хүсэлт гаргагч оролцогч улс ба хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улсын аль алиных нь дотоодын хуулиар ял шийтгэл оногдуулахаар заасан байвал зохино.

2. Энэ зүйлийн 1 дэх хэсгийн заалтыг үл харгалзан, оролцогч улс нь энэхүү конвенцид хамрагдсан боловч дотоодын хуулиар нь ял шийтгэл

оногдуулахаар заагаагүй аль нэг гэмт хэргийн хувьд аливаа этгээдийг шилжүүлэн өгөхийг хуулиараа зөвшөөрсөн бол тийнхүү шилжүүлэн өгч болно.

3. Хэрэв шилжүүлэн өгөх тухай хүсэлтэд хэд хэдэн тусдаа гэмт хэргийг дурдсан бөгөөд тэдгээрийн наад зах нь нэг нь энэ зүйлийн дагуу шилжүүлэн өгөх хэрэг, бусад нь хорих хугацаанаасаа хамааран шилжүүлэн өгөх хэрэг биш хэдий ч энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэрэгт хамаарах бол хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс энэ зүйлийг мөн тэдгээр гэмт хэргийн хувьд хэрэглэж болно.

4. Энэ зүйл хэрэглэгдэх гэмт хэрэг бүрийг оролцогч улсуудын хооронд байгуулсан шилжүүлэн өгөх тухай аливаа гэрээнд оруулсан гэж тооцно. Оролцогч улсууд хоорондоо байгуулах шилжүүлэн өгөх тухай гэрээ бүрдээ эдгээр гэмт хэргийг шилжүүлэн өгөх гэмт хэрэгт тооцож оруулах үүрэг хүлээнэ. Оролцогч улс нь хуулиараа тийнхүү зөвшөөрсөн бол энэхүү конвенцийг шилжүүлэн өгөх үндэс болгон ашиглаж байгаа тохиолдолд энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон аль нэг гэмт хэргийг улс төрийн гэмт хэрэг гэж үзэхгүй.

5. Хэрэв гэрээний үндсэн дээр шилжүүлэн өгөх нөхцөл тавьдаг оролцогч улс түүнтэй гэрээ байгуулаагүй нөгөө оролцогч улсаас шилжүүлэн өгөх тухай хүсэлт хүлээн авбал энэхүү конвенцийг энэ зүйл хэрэглэгдэх аливаа гэмт хэргийн хувьд шилжүүлэн өгөх эрх зүйн үндэслэл гэж үзэж болно.

6. Гэрээний үндсэн дээр шилжүүлэн өгөх нөхцөл тавьдаг оролцогч улс:

(a) энэхүү конвенцийг энэхүү конвенцид оролцогч бусад улстай шилжүүлэн өгөх асуудлаар хамтран ажиллах эрх зүйн үндэс болгох эсэхээ энэхүү конвенцийг соёрхон баталсан тухай батламж жуух бичиг, хүлээн зөвшөөрсөн, баталсан буюу энэхүү конвенцид нэгдэн орсон тухай баримт бичгээ хадгалуулахдаа Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргад мэдэгдэнэ;

(b) хэрэв энэхүү конвенцийг шилжүүлэн өгөх асуудлаар хамтран ажиллах эрх зүйн үндэс болгохгүй бол энэ зүйлийг хэрэгжүүлэхийн тулд энэхүү конвенцид оролцогч бусад улстай шилжүүлэн өгөх тухай гэрээ байгуулахыг зохих тохиолдолд эрмэлзэнэ.

7. Гэрээний үндсэн дээр шилжүүлэн өгөх нөхцөл тавьдаггүй оролцогч улсууд энэ зүйл хэрэглэгдэх гэмт хэргийг шилжүүлэн өгөх гэмт хэрэг хэмээн өөр хоорондоо хүлээн зөвшөөрнө.

8. Шилжүүлэн өгөх ажиллагааг хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улсын дотоодын хууль тогтоомж болон шилжүүлэн өгөх тухай холбогдох гэрээнд заасан нөхцөлүүд, түүний дотор шилжүүлэн өгөхөд хамгийн хөнгөн ял оногдуулах шаардлагатай холбоотой нөхцөл болон хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс шилжүүлэн өгөхөөс татгалзаж болох үндэслэл зэргийн дагуу гүйцэтгэнэ.

9. Оролцогч улсууд дотоодын хуулиа мөрдөхийн сацуу энэ зүйл хэрэглэгдэх аливаа гэмт хэрэгтэй холбогдуулан шилжүүлэн өгөх ажиллагааг түргэтгэх болон түүнд тавигдах нотлох баримтын шаардлагыг хялбарчлахыг чармайна.

10. Хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс дотоодын хууль тогтоомж болон шилжүүлэн өгөх гэрээнийхээ заалтыг мөрдөхийн сацуу, нөхцөл байдал тийнхүү шаардаж байгаа бөгөөд хойшлуулшгүй гэж үзсэн бол, мөн хүсэлт гаргагч оролцогч улсын хүсэлтээр, нутаг дэвсгэрт нь байгаа шилжүүлэн өгөх хүсэлт тавигдсан этгээдийг цагдан хорих буюу түүнийг шилжүүлэн өгөх ажиллагааны явцад байлгах талаар зохих бусад арга хэмжээг авч болно.

11. Нутаг дэвсгэрт нь сэжигтэн этгээд олдсон оролцогч улс хэрэв тухайн этгээдийг энэ зүйл хэрэглэгдэх гэмт хэргийн хувьд өөрийн нь харьяат гэсэн ганц үндэслэлээр шилжүүлэн өгдөггүй бол шилжүүлэн авах хүсэлт тавьж буй оролцогч улсын хүсэлтээр хэргийг яллуулахаар өөрийн эрх бүхий байгууллагад үндэслэлгүйгээр саатуулалгүй шилжүүлэх үүрэг хүлээнэ. Эрх бүхий тэдгээр байгууллага нь тухайн оролцогч улсын дотоодын хуулийн дагуу аливаа бусад ноцтой гэмт хэргийн адил шийдвэр гаргаж, байцаан шийтгэх ажиллагаа явуулна. Холбогдох оролцогч улсууд тэрхүү яллах ажиллагааны үр ашигтай байдлыг хангах үүднээс бие биетэйгээ хамтран ажиллана, ялангуяа хянан шийдвэрлэх ажиллагаа болон нотлох баримтын асуудлаар хамтран ажиллана.

12. Оролцогч улс өөрийн аль нэг харьяатыг шилжүүлэн өгөхдөө буюу бусад байдлаар шилжүүлэхдээ зөвхөн тухайн этгээдийг шилжүүлэн өгөх буюу шилжүүлэх хүсэлтэй холбоотой шүүх буюу байцаан шийтгэх бусад ажиллагааны үр дүнд оногдуулсан ялыг эдлүүлэхээр тухайн оролцогч улсад буцаан өгөх нөхцөлтэйгөөр шилжүүлэн өгөхийг дотоодын хуулиар нь зөвшөөрсөн бөгөөд тухайн оролцогч улс ба уг этгээдийг шилжүүлэн өгөх хүсэлт тавьж буй оролцогч улс ийм хувилбарыг болон зохистой гэж үзэж болох бусад нөхцөлийг зөвшөөрсөн бол тийм нөхцөлөөр шилжүүлэн өгөх буюу шилжүүлэх нь энэ зүйлийн 11 дэх хэсэгт заасан үүргийг биелүүлэхэд хангалттай байна.

13. Хэрэв гэмт хэрэгтэнд ял эдлүүлэх зорилгоор шилжүүлэн өгөх хүсэлтийг хүлээн авагч оролцогч улс тухайн этгээд өөрийнх нь харьяат гэсэн шалтгаанаар хүлээж авахаас татгалзвал тухайн оролцогч улс хүсэлт гаргагч оролцогч улсын дотоодын хуулийн дагуу оногдуулсан ял буюу үлдсэн ялыг эдлүүлэх асуудлыг хүсэлт гаргагч оролцогч улсын зүгээс тусгайлан хандсаны дагуу, дотоодын хуулиар нь тийнхүү зөвшөөрсөн бол, мөн уг хуулийн шаардлагад нийцүүлэн авч үзнэ.

14. Энэ зүйл хэрэглэгдэх аль нэг гэмт хэрэгтэй холбогдуулан шалгагдаж буй аливаа этгээдийг байцаан шийтгэх ажиллагааны бүх шатанд түүнд шударгаар хандах баталгаагаар, түүний дотор тухайн этгээд нутаг дэвсгэрт нь байгаа оролцогч улсын дотоодын хуулиар олгосон бүхий л эрх, баталгааг эдлэх баталгаагаар хангана.

15. Хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс тэрхүү хүсэлтийг тухайн этгээдийг хүйс, арьс үндэс, шашин шүтлэг, иргэний харьяалал, яс үндэстний гарвал буюу улс төрийн итгэл үнэмшлийнх нь улмаас яллах буюу шийтгэх зорилгоор гаргасан, эсхүл тухайн хүсэлтийг биелүүлбэл тухайн этгээдийн байдалд эдгээр шалтгааны аль нэгний улмаас хохирол учирна гэж үзэх баттай үндэслэл байгаа бол энэхүү конвенцийн аль ч заалтыг заавал шилжүүлэн өгөх үүрэг хүлээлгэж байгаагаар тайлбарлаж үл болно.

16. Оролцогч улсууд шилжүүлэн өгөх хүсэлтийг биелүүлэхээс тухайн гэмт хэргийг санхүүгийн асуудалтай мөн холбоотой гэж үзсэн гэсэн ганц үндэслэлээр татгалзаж үл болно.

17. Хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс шилжүүлэн өгөхөөс татгалзахаасаа өмнө үзэл бодлоо илэрхийлэх, хүсэлтэд заасан асуудлаар мэдээлэл өгөх хангалттай боломжийг хүсэлт гаргагч оролцогч улсад олгохын тулд тэрхүү оролцогч улстай зохих тохиолдолд зөвлөлдөнө.

18. Оролцогч улсууд шилжүүлэн өгөлтийг гүйцэтгэх буюу үр дүнг нь дээшлүүлэх үүднээс хоёр болон олон талт хэлэлцээр, тохиролцоо байгуулахыг эрмэлзэнэ.

45 дугаар зүйл. ***Ял шийтгүүлсэн этгээдийг шилжүүлэх***

Энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийг үйлдсэний улмаас хорих буюу эрх чөлөөгөө бусад хэлбэрээр хасуулах ял шийтгүүлсэн этгээдийн ялыг нутаг дэвсгэртээ эдлүүлж дуусгахын тулд оролцогч улсууд тийнхүү ял шийтгүүлсэн этгээдийг шилжүүлэх талаар хоёр болон

олон талт хэлэлцээр буюу тохиролцоо байгуулах асуудлыг авч үзэж болно.

46 дугаар зүйл. **Эрх зүйн харилцан туслалцаа**

1. Оролцогч улсууд энэхүү конвенцид хамаарах гэмт хэрэгтэй холбогдуулан мөрдөн шалгах, яллах, шүүх ажиллагаа явуулахад хамгийн өргөн хүрээний эрх зүйн харилцан туслалцааг бие биедээ үзүүлнэ.

2. Эрх зүйн харилцан туслалцааг хүсэлт гаргагч оролцогч улсад энэхүү конвенцийн 26 дугаар зүйлийн дагуу хуулийн этгээд хариуцлага хүлээж болох гэмт хэрэгтэй холбогдуулан мөрдөн шалгах, яллах, шүүх ажиллагаа явуулахад хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улсын холбогдох хууль тогтоомж, гэрээ, хэлэлцээр, тохиролцооны дагуу бололцоотой бүхий л хэмжээнд үзүүлнэ.

3. Энэ зүйлийн дагуу үзүүлэх эрх зүйн харилцан туслалцааг дор дурдсан аль ч зорилгоор хүсэж болно:

- (a) тодорхой этгээдүүдээс нотолгоо, мэдэгдэл авах;
- (b) шүүхийн баримт бичиг гардуулах;
- (c) нэгжлэг хийх, түр хураах, битүүмжлэх;
- (d) объект, газарт үзлэг хийх;
- (e) мэдээлэл, эд мөрийн баримт, шинжээчдийн үнэлэлт дүгнэлт гаргаж өгөх;
- (f) холбогдох баримт бичиг, материал, түүний дотор засгийн газар, банк, санхүү, компани, аж ахуйн нэгжийн баримт бичгийн эх хувь буюу баталгаат хуулбар гаргаж өгөх;
- (g) гэмт хэргээс олсон орлого, эд хөрөнгө, гэмт хэрэг үйлдэхэд ашигласан хэрэгсэл, бусад зүйлийг нотлох баримт бүрдүүлэх зорилгоор илрүүлэх буюу мөрдөх;
- (h) холбогдох этгээдийг хүсэлт гаргагч оролцогч улсын байгууллагад сайн дураараа биечлэн очихыг дэмжих;
- (i) хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улсын дотоодын хууль тогтоомжид үл харшлах аливаа бусад туслалцаа үзүүлэх;
- (j) энэхүү конвенцийн V бүлэгт заасны дагуу гэмт хэргээс олсон орлогыг илрүүлэх, битүүмжлэх, мөрдөх;
- (k) энэхүү конвенцийн V бүлэгт заасны дагуу хөрөнгө буцаан олгох.

4. Мөрдөн шалгах, эрүүгийн байцаан шийтгэх ажиллагаа явуулах буюу амжилттай явуулж дуусгахад тухайн эрх бүхий байгууллагад тус болно, эсхүл нөгөө оролцогч улсыг энэхүү конвенцийн дагуу хүсэлт гаргахад хүргэнэ гэж үзвэл аливаа оролцогч улсын эрх бүхий байгууллага дотоодын хуулиа үл хөндөн, эрүүгийн асуудлаарх мэдээллийг нөгөө оролцогч улсын эрх бүхий байгууллагад урьдчилсан хүсэлт авалгүйгээр дамжуулж болно.

5. Энэ зүйлийн 4 дэх хэсгийн дагуу мэдээллийг дамжуулах нь мэдээлэл өгч буй эрх бүхий байгууллага байгаа улсад явуулах мөрдөн шалгах, эрүүгийн байцаан шийтгэх ажиллагааг хөндөхгүй. Мэдээллийг хүлээн авагч эрх бүхий байгууллага уг мэдээллийн нууцыг түр хугацаанд ч гэсэн хадгалах нөгөө талын хүсэлтийг биелүүлж, түүнийг ашиглах талаар тавьсан хязгаарлалтыг мөрдөнө. Гэхдээ энэ нь мэдээллийг хүлээн авагч оролцогч улс байцаан шийтгэх ажиллагааны явцад яллагдагчийн гэм буруугүйг нотлох мэдээллийг задруулахад саад болохгүй. Ийм тохиолдолд мэдээлэл хүлээн авагч оролцогч улс мэдээллийг задруулахаас өмнө мэдээлэл дамжуулагч оролцогч улсад мэдэгдэж, мэдээлэл дамжуулагч оролцогч улстай энэ талаар хүсэлт хүлээн авсан бол зөвлөлдөнө. Хэрэв онцгой тохиолдолд урьдчилан мэдэгдэх боломжгүй бол мэдээлэл хүлээн авагч оролцогч улс мэдээлэл дамжуулагч оролцогч улсад тийнхүү задруулсан талаар шуурхай мэдээлнэ.

6. Энэ зүйлийн заалт нь эрх зүйн харилцан туслалцааны асуудлыг бүхэлд нь буюу хэсэгчлэн зохицуулдаг, эсхүл цаашид зохицуулах хоёр буюу олон талт аливаа бусад гэрээгээр хүлээх үүргийг хөндөхгүй.

7. Тухайн оролцогч улсууд хоорондоо эрх зүйн харилцан туслалцаа үзүүлэх тухай гэрээ байгуулаагүй тохиолдолд энэ зүйлийн дагуу гаргасан хүсэлтийн хувьд энэ зүйлийн 9-29 дэх хэсгийг хэрэглэнэ. Хэрэв тухайн оролцогч улсууд хоорондоо ийм гэрээ байгуулсан бөгөөд тухайн гэрээний оронд энэ зүйлийн 9-29 дэх хэсгийг хэрэглэхээр тохиролцоогүй бол тухайн гэрээний холбогдох заалтыг хэрэглэнэ. Хамтын ажиллагаанд нь тус дөхөм болох бол энэ зүйлийн эдгээр заалтыг хэрэглэхийг оролцогч улсуудад тууштай санал болгож байна.

8. Оролцогч улсууд банкны нууцлал гэсэн үндэслэлээр энэ зүйлийн дагуу эрх зүйн харилцан туслалцаа үзүүлэхээс татгалзаж үл болно.

9. (а) Тухайн үйлдлийг хоёр улсын аль аль нь гэмт хэрэг гэж тооцдог байх зарчим үйлчлэхгүй тохиолдолд хүсэлт авагч оролцогч улс энэ зүйлийн дагуу туслалцаа үзүүлэх хүсэлтэд хариу өгөхдөө энэхүү

конвенцийн 1 дүгээр зүйлд заасны дагуу энэхүү конвенцийн зорилгыг харгалзан үзнэ.

(b) Оролцогч улсууд тухайн үйлдлийг хоёр улсын аль аль нь гэмт хэрэг гэж тооцдог байх зарчим үйлчилдэггүй гэсэн үндэслэлээр энэ зүйлийн дагуу туслалцаа үзүүлэхээс татгалзаж болно. Гэвч хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс албадлагын арга хэмжээ агуулаагүй эрх зүйн туслалцааг эрх зүйн тогтолцооныхоо үндсэн зарчимд нийцүүлэн үзүүлнэ. Туслалцаа үзүүлэх хүсэлт нь ялимгүй шинжтэй асуудал, эсхүл хүсэлтэд дурдагдсан хамтын ажиллагаа буюу туслалцааг энэхүү конвенцийн өөр заалтын дагуу үзүүлж болох асуудалтай холбоотой тохиолдолд эрх зүйн ийм туслалцааг үзүүлэхээс татгалзаж болно.

(c) Тухайн үйлдлийг хоёр улсын аль аль нь гэмт хэрэг гэж тооцдог байх зарчим үйлчилдэггүй тохиолдолд оролцогч улс бүр энэ зүйлийн дагуу аль болох өргөн хэмжээгээр эрх зүйн туслалцаа үзүүлэх боломжтой байхад шаардагдаж болох арга хэмжээ авах асуудлыг авч үзэж болно.

10. Оролцогч нэг улсын нутаг дэвсгэрт цагдан хоригдож буюу ял эдэлж байгаа этгээдийг энэхүү конвенцид хамаарах гэмт хэрэгтэй холбогдуулан мөрдөн шалгах, яллах буюу шүүх ажиллагаанд нотлох баримт бүрдүүлэхэд хэн болохыг тогтоох, мэдүүлэг авах эсхүл өөрөөр туслах зорилгоор оролцогч нөгөө улсад байлгахыг хүссэн тохиолдолд дараах нөхцөлийг хангасан бол тухайн этгээдийг шилжүүлж болно:

(a) тухайн хүн зөвшөөрлөө чөлөөтэйгөөр ухамсарлаж өгсөн;

(b) оролцогч хоёр улс зүй зохистой гэж үзэж болох нөхцөлийн дагуу тухайн оролцогч хоёр улсын эрх бүхий байгууллагууд тохиролцсон.

11. Энэ зүйлийн 10 дахь хэсгийн зорилгоор:

(a) тухайн этгээдийг шилжүүлсэн оролцогч улс өөрөөр хүсэлт гаргаагүй буюу эрх олгоогүй бол түүнийг шилжүүлэн авсан оролцогч улс тухайн этгээдийг цагдан хорих эрх, үүрэгтэй;

(b) оролцогч хоёр улсын эрх бүхий байгууллагууд урьдаас буюу өөрөөр тохиролцсоны дагуу тухайн этгээдийг шилжүүлэн авсан оролцогч улс түүнийг шилжүүлсэн оролцогч улсын мэдэлд буцаан өгөх үүргээ шуурхай хэрэгжүүлнэ;

(c) тухайн этгээдийг шилжүүлэн авсан оролцогч улс түүнийг буцаахаар шилжүүлэн өгөх ажиллагаа эхлүүлэхийг шилжүүлсэн оролцогч улсаас шаардахгүй;

(d) тухайн этгээдийн түүнийг шилжүүлэн авсан оролцогч улсад цагдан хоригдож байсан хугацааг түүнийг шилжүүлсэн оролцогч улсад эдэлж буй ялын хугацаанд оруулж тооцно.

12. Энэ зүйлийн 10, 11 дэх хэсгийн дагуу аливаа этгээдийг шилжүүлсэн оролцогч улс зөвшөөрөөгүй бол тухайн этгээдийг аль улсын харьяат гэдгээс үл хамааран, шилжүүлсэн оролцогч улсын нутаг дэвсгэрээс гарахаас өмнө хийсэн аливаа үйлдэл, эс үйлдэл, эсхүл ял шийтгүүлсэнтэй нь холбогдуулан шилжүүлэн авсан оролцогч улсын нутаг дэвсгэрт яллах, цагдан хорих, шийтгэх буюу аливаа бусад хэлбэрээр хувийн эрх чөлөөг нь хязгаарлах арга хэмжээ авахгүй.

13. Оролцогч улс бүр эрх зүйн харилцан туслалцаа үзүүлэх тухай хүсэлтийг хүлээн авах, гүйцэтгэх, эсхүл гүйцэтгүүлэхээр эрх бүхий байгууллагуудад дамжуулах асуудлыг хариуцсан эрх бүхий төв байгууллагыг томилно. Хэрэв аливаа оролцогч улсад эрх зүйн харилцан туслалцаа үзүүлэх өөр тогтолцоотой тусгай бүс буюу нутаг дэвсгэр байдаг бол тухайн улс нь тухайн бүс буюу нутаг дэвсгэрийн хувьд мөн адил чиг үүргийг гүйцэтгэх эрх бүхий төв байгууллагыг тусад нь томилж болно. Эрх бүхий эдгээр төв байгууллага нь хүлээж авсан хүсэлтийг шуурхай бөгөөд зохистойгоор гүйцэтгэх буюу дамжуулах явдлыг хангана. Хэрэв эрх бүхий төв байгууллага хүсэлтийг гүйцэтгүүлэхээр эрх бүхий байгууллагад дамжуулж байгаа бол тэрхүү эрх бүхий байгууллага уг хүсэлтийг шуурхай бөгөөд зохистойгоор гүйцэтгэхийг хөхиүлэн дэмжинэ. Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийг соёрхон баталсан тухай батламж жуух бичиг, хүлээн зөвшөөрсөн, баталсан буюу нэгдэн орсон тухай баримт бичгээ хадгалуулахдаа дээрх зорилгоор томилсон эрх бүхий төв байгууллагынхаа талаар Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргад мэдэгдэнэ. Эрх зүйн харилцан туслалцаа үзүүлэх тухай хүсэлт болон түүнтэй холбогдсон аливаа мэдээ, мэдээллийг оролцогч улсуудын томилсон эрх бүхий төв байгууллагуудад дамжуулж байна. Энэхүү шаардлага нь ийм хүсэлт, мэдээ, мэдээллийг дипломат шугамаар, түүнчлэн яаралтай нөхцөл байдалд оролцогч улсууд харилцан тохиролцсон нөхцөлд, хэрэв боломжтой бол Олон улсын эрүүгийн цагдаагийн байгууллагаар дамжуулан авч байхыг шаардах аливаа оролцогч улсын эрхийг хөндөхгүй.

14. Хүсэлтийг бичгээр, эсхүл бичгийн хэлбэрт оруулах боломжтой аливаа хэрэгслээр, хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улсын хүлээн авах хэлээр, тухайн хүсэлтийн жинхэнэ эсэхийг тогтоох боломжийг уг оролцогч улсад олгох нөхцөлөөр гаргана. Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийг соёрхон баталсан тухай батламж жуух бичиг, хүлээн зөвшөөрсөн, баталсан буюу нэгдэн орсон тухай баримт бичгээ хадгалуулахдаа хүсэлт хүлээн авах хэл буюу хэлнүүдийнхээ талаар Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргад мэдэгдэнэ. Яаралтай нөхцөл байдалд, оролцогч улсууд харилцан тохиролцсон нөхцөлд хүсэлтийг амаар гаргаж болох боловч бичгээр даруй баталгаажуулна.

15. Эрх зүйн харилцан туслалцаа үзүүлэх тухай хүсэлтэд дараах зүйлийг тусгана:

(a) хүсэлт гаргаж байгаа эрх бүхий байгууллагын нэр;

(b) тухайн хүсэлттэй холбоотой мөрдөн шалгах, яллах, шүүх ажиллагааны агуулга, шинж, түүнчлэн мөрдөн шалгах, яллах, шүүх ажиллагаа явуулж буй эрх бүхий байгууллагын нэр, чиг үүрэг;

(c) шүүхийн баримт бичиг гардуулах зорилготой хүсэлтээс бусад тохиолдолд холбогдох үйл баримтын товч танилцуулга;

(d) хүссэн туслалцааны талаарх тодорхойлолт болон мөрдвөл зохино гэж хүсэлт гаргагч оролцогч улсын үзэж буй аливаа тодорхой журмын талаарх дэлгэрэнгүй мэдээлэл;

(e) бололцоотой бол холбогдох аливаа этгээдийг тодорхойлсон мэдээлэл, түүний байгаа газар болон иргэний харьяалал;

(f) нотлох баримт, мэдээлэл буюу арга хэмжээг хүссэн зорилго.

16. Хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс тухайн хүсэлтийг дотоодын хуулийнхаа дагуу гүйцэтгэхэд шаардлагатай эсхүл хүсэлтийг гүйцэтгэх ажиллагааг хөнгөвчлөн дэмжиж болох нэмэлт мэдээллийг хүсэж болно.

17. Хүсэлтийг хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улсын дотоодын хуулийн дагуу, түүнчлэн хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улсын дотоодын хууль тогтоомжид харшлагагүй хэмжээнд бөгөөд боломжтой нөхцөлд тухайн хүсэлтэд заасан журмын дагуу гүйцэтгэнэ.

18. Аливаа хувь хүн аль нэг оролцогч улсын нутаг дэвсгэрт байгаа бөгөөд оролцогч нөгөө улсын шүүхийн эрх бүхий байгууллагад гэрч, эсхүл шинжээчийн хувьд мэдүүлэг өгөх ёстой боловч хүсэлт гаргагч оролцогч улсын нутаг дэвсгэрт биечлэн очих бололцоогүй, эсхүл зохимжгүй байвал тухайн хувь хүн нутаг дэвсгэрт нь байгаа оролцогч улс боломжтой бөгөөд дотоодын хууль тогтоомжийнхоо тулгуур зарчимтай нийцэж байвал видео уулзалтын хэлбэрээр мэдүүлэг авахыг нөгөө талын хүсэлтийн дагуу зөвшөөрч болно. Мэдүүлэг авах ажиллагааг хүсэлт гаргагч оролцогч улсын шүүхийн эрх бүхий байгууллага явуулж, уг ажиллагаанд хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улсын шүүхийн эрх бүхий байгууллагыг байлцуулах талаар оролцогч улсууд тохиролцож болно.

19. Хүсэлт гаргагч оролцогч улс хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улсын урьдчилсан зөвшөөрөлгүйгээр түүний өгсөн мэдээлэл, эсхүл нотлох баримтыг хүсэлтэд зааснаас өөр мөрдөн шалгах, яллах буюу шүүх ажиллагааны зорилгоор дамжуулж буюу ашиглаж үл болно. Хүсэлт гаргагч оролцогч улс байцаан шийтгэх ажиллагааны явцад яллагдагчийн гэм буруугүйг нотлох мэдээлэл буюу нотлох баримт задруулахад энэ

зүйлийн аль ч заалт саад болохгүй. Ийм тохиолдолд хүсэлт гаргагч оролцогч улс нь тийнхүү задруулахаас өмнө хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улсад мэдэгдэж, хүлээн авагч оролцогч улстай түүний хүсэлтийн дагуу зөвлөлдөнө. Хэрэв онцгой тохиолдолд урьдчилан мэдэгдэх боломжгүй бол хүсэлт гаргагч оролцогч улс хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улсад тийнхүү задруулсан талаар шуурхай мэдээлнэ.

20. Хүсэлт гаргагч оролцогч улс нь хүсэлтийг гүйцэтгэхэд шаардлагатайгаас бусад тохиолдолд хүсэлт гаргасныг болон хүсэлтийн агуулгыг нууцлахыг хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улсаас шаардаж болно. Хэрэв хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс нууцлах шаардлагыг биелүүлэх боломжгүй бол энэ тухайгаа хүсэлт гаргагч оролцогч улсад даруй мэдээлнэ.

21. Эрх зүйн харилцан туслалцаа үзүүлэхээс дараах тохиолдолд татгалзаж болно:

(a) хүсэлтийг энэ зүйлийн заалтуудтай нийцүүлж гаргаагүй бол;

(b) хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс хүсэлтийг гүйцэтгэснээр түүний бүрэн эрхт байдал, аюулгүй байдал, олон нийтийн дэг журам, бусад зайлшгүй чухал ашиг сонирхлыг хөндөх магадлалтай гэж үзэж байгаа бол;

(c) хэрэв аль нэг гэмт хэрэгтэй холбогдуулан тодорхой арга хэмжээ авах хүсэлт гаргасан боловч түүнтэй адилтгах аливаа гэмт хэрэгтэй холбогдуулан хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улсын хуулийн харьяаллын дагуу мөрдөн шалгах, яллах, шүүх ажиллагаа явуулах тохиолдолд ийм арга хэмжээ авахыг түүний эрх бүхий байгууллагуудад дотоодын хуулиар нь хориглохоор бол;

(d) хүсэлтийг биелүүлэх нь хүлээн авагч оролцогч улсын эрх зүйн харилцан туслалцаа үзүүлэхтэй холбогдсон эрх зүйн тогтолцоотой нь зөрчилдөхөөр бол.

22. Оролцогч улсууд тухайн гэмт хэргийг санхүүгийн асуудалтай мөн холбоотой гэж үздэг гэсэн ганц үндэслэлээр эрх зүйн харилцан туслалцаа үзүүлэх хүсэлтийг биелүүлэхээс татгалзаж үл болно.

23. Эрх зүйн харилцан туслалцаа үзүүлэхээс татгалзсан аливаа тохиолдолд шалтгаан, үндэслэлийг заана.

24. Хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс эрх зүйн харилцан туслалцаа үзүүлэх тухай хүсэлтийг аль болох түргэн гүйцэтгэж, хүсэлт гаргагч оролцогч улсаас санал болгосон аливаа эцсийн хугацааг аль болох баримтлах бөгөөд уг эцсийн хугацааны үндэслэлийг хүсэлтэд заасан байвал зохино. Хүсэлт гаргагч оролцогч улс хүсэлтийг нь биелүүлэхээр

хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улсын авч буй арга хэмжээний явц, байдлын талаар мэдээлэл өгөхийг үндэслэлтэйгээр хүсэж болно. Хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс хүсэлт гаргагч оролцогч улсаас үндэслэлтэйгээр хүссэний дагуу уг хүсэлтийг биелүүлж буй явц, байдлын талаар хариу өгнө. Туслалцаа цаашид хэрэггүй болсон үед хүсэлт гаргагч оролцогч улс нь хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улсад даруй мэдээлнэ.

25. Явагдаж буй мөрдөн шалгах, яллах, шүүх ажиллагаанд саад учруулна гэсэн үндэслэлээр хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс эрх зүйн харилцан туслалцаа үзүүлэхийг хойшлуулж болно.

26. Энэ зүйлийн 21 дэх хэсгийн дагуу хүсэлтийг биелүүлэхээс татгалзах, эсхүл энэ зүйлийн 25 дахь хэсгийн дагуу хүсэлтийг гүйцэтгэхийг хойшлуулахаасаа өмнө хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс туслалцааг түүний шаардлагатай гэж үзэж байгаа болзол, нөхцөлөөр үзүүлж болох эсэх асуудлыг авч үзэхээр хүсэлт гаргагч оролцогч улстай зөвлөлдөнө. Хэрэв хүсэлт гаргагч оролцогч улс тэдгээр нөхцөлөөр туслалцаа авахыг зөвшөөрвөл тухайн нөхцөлийг дагаж мөрдөнө.

27. Энэ зүйлийн 12 дахь хэсгийг хэрэглэхийг үл хөндөн, хүсэлт гаргагч оролцогч улсын нутаг дэвсгэрт явагдаж буй мөрдөн шалгах ажиллагаанд мэдүүлэг өгөхийг болон мөрдөн шалгах, яллах, шүүх ажиллагаанд туслалцаа үзүүлэхийг хүсэлт гаргагч оролцогч улсын хүсэлтээр зөвшөөрсөн гэрч, шинжээч, эсхүл өөр этгээдийг хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улсын нутаг дэвсгэрээс гарахаас өмнө хийсэн аливаа үйлдэл, эс үйлдэл, эсхүл ял шийтгүүлсэнтэй нь холбогдуулан яллах, цагдан хорих, шийтгэх буюу аливаа бусад хэлбэрээр хувийн эрх чөлөөг нь хязгаарлах арга хэмжээг хүсэлт гаргагч оролцогч улсын нутаг дэвсгэрт авахгүй. Гэрч, шинжээч, эсхүл өөр этгээдийг хүсэлт гаргагч оролцогч улсын нутаг дэвсгэрт цаашид байх шаардлагагүй болсон тухай шүүхийн эрх бүхий байгууллагаас нь албан ёсоор мэдээлсэн өдрөөс хойш дараалсан арван таван өдрийн хугацаанд, эсхүл оролцогч улсуудын тохиролцсон аливаа хугацаанд тухайн оролцогч улсын нутаг дэвсгэрээс гарах боломжтой байсан ч сайн дураараа үлдсэн, эсхүл гарсныхаа дараа өөрийн хүслээр эргэж ирсэн тохиолдолд хувийн аюулгүй байдлын дээрх баталгаа үйлчлэхгүй.

28. Холбогдох оролцогч улсууд өөрөөр тохиролцоогүй бол хүсэлт гүйцэтгэхтэй холбогдсон ердийн зардлыг хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс хариуцна. Хэрэв хүсэлтийг биелүүлэхэд ихээхэн, эсхүл онцгой зардал шаардлагатай буюу шаардагдахаар байвал оролцогч улсууд хүсэлтийг гүйцэтгэх болзол, нөхцөл, түүнчлэн зардлыг хэрхэн хариуцахыг тодорхойлохоор зөвлөлдөнө.

29. Хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс нь:

(а) дотоодын хуулийнх нь дагуу олон нийтэд гаргаж өгч болох өөрт

нь байгаа засгийн газрын материал, баримт бичиг буюу мэдээллийн хуулбарыг хүсэлт гаргагч оролцогч улсад өгнө;

(b) дотоодын хуулийнх нь дагуу олон нийтэд гаргаж өгч болохгүй өөрт нь байгаа засгийн газрын аливаа материал, баримт бичиг буюу мэдээллийн хуулбарыг бүрэн, хэсэгчлэн, эсхүл өөрийн зохистой гэж үзсэн нөхцөлийн дагуу өөрийн үзэмжээр хүсэлт гаргагч оролцогч улсад өгч болно.

30. Оролцогч улсууд энэ зүйлийн зорилго, бодит хэрэгжилтийг хангах, заалтуудыг нь бэхжүүлэх хоёр буюу олон талт хэлэлцээр буюу тохиролцоо байгуулах боломжийг шаардлагатай бол авч үзнэ.

47 дугаар зүйл.

Эрүүгийн байцаан шийтгэх ажиллагааг шилжүүлэх

Энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэрэгтэй холбогдуулан яллах зорилгоор байцаан шийтгэх ажиллагааг бие биедээ шилжүүлэх нь ялангуяа хуулийн хэд хэдэн харьяаллын асуудал үүссэн тохиолдолд яллах ажиллагааг нэгтгэх үүднээс шүүх ажиллагааг шударгаар явуулах ашиг сонирхолд нийцнэ гэж үзсэн тохиолдолд оролцогч улсууд тийнхүү шилжүүлэх боломжийг авч үзнэ.

48 дугаар зүйл.

Хууль сахиулах талаар хамтран ажиллах

1. Оролцогч улсууд энэхүү конвенцид хамаарах гэмт хэрэгтэй тэмцэхийн тулд хууль сахиулах арга хэмжээний үр дүнг нэмэгдүүлэх үүднээс бие биетэйгээ тус тусын дотоодын эрх зүй ба захиргааны тогтолцоондоо нийцүүлэн нягт хамтран ажиллана. Тухайлбал, оролцогч улсууд дараах чиглэлээр үр дүнтэй арга хэмжээ авна:

(a) энэхүү конвенцид хамаарах гэмт хэргийн бүх талын мэдээлэл, түүний дотор хэрэв холбогдох оролцогч улсууд зохистой гэж үзсэн бол бусад гэмт үйл ажиллагаатай холбоотой мэдээллийг найдвартай, хурдан солилцох явдлыг хөнгөвчлөн дэмжихийн тулд эрх бүхий байгууллага, агентлаг, албадын хоорондын харилцаа холбоог бэхжүүлэх, шаардлагатай нөхцөлд харилцаа холбооны сувгийг бий болгох;

(b) энэхүү конвенцид хамаарах гэмт хэрэгтэй холбогдуулан дараах асуудлаар мөрдөн шалгах ажиллагаа явуулахад бусад оролцогч улстай хамтран ажиллах:

- (i) тухайн гэмт хэрэгт холбогдсон хэмээн сэжиглэгдэж байгаа этгээдийн хэн болох, хаана байгаа, түүний үйл ажиллагаа, эсхүл холбогдох бусад этгээдийн байгаа газар;
- (ii) гэмт хэргээс олсон орлого, эсхүл тухайн гэмт хэргийг үйлдэх замаар олсон эд хөрөнгийн хөдөлгөөн;
- (iii) тухайн гэмт хэргийг үйлдэхэд ашигласан, эсхүл ашиглах зорилготой байсан эд хөрөнгө, тоног төхөөрөмж буюу бусад хэрэгслийн хөдөлгөөн;

(c) дүн шинжилгээ хийх, эсхүл мөрдөн шалгах зорилгоор шаардлагатай зүйл, эсхүл шаардлагатай хэмжээний бодисыг зохих тохиолдолд өгөх;

(d) энэхүү конвенцид хамаарах гэмт хэргийг үйлдэхэд ашигладаг тодорхой арга, хэрэгслийн талаарх мэдээлэл, түүний дотор хуурамч биеийн байцаалт, дуурайлгасан, өөрчилсөн буюу хуурамч баримт бичиг, гэмт үйл ажиллагааг нуун дарагдуулах зорилготой бусад хэрэгсэл ашиглах талаарх мэдээллийг бусад оролцогч улстай зохих тохиолдолд солилцох;

(e) эрх бүхий байгууллага, агентлаг, албад хоорондынхоо үр дүнтэй уялдаа холбоог хөнгөвчлөн дэмжих, ажилтнууд ба бусад шинжээчийн солилцоог хөхиүлэн дэмжих, түүний дотор холбогдох оролцогч улсуудын хооронд байгуулсан хоёр талт хэлэлцээр буюу тохиролцооны дагуу харилцааны ажилтан томилох;

(f) энэхүү конвенцид хамаарах гэмт хэргийг эрт илрүүлэх зорилгоор мэдээлэл солилцож, зохих тохиолдолд авах захиргааны болон бусад арга хэмжээг уялдуулан зохицуулах.

2. Энэхүү конвенцийг хэрэгжүүлэх үүднээс оролцогч улсууд хууль сахиулах эрх бүхий байгууллагуудынхаа хооронд шууд хамтран ажиллах хоёр буюу олон талт хэлэлцээр буюу тохиролцоо байгуулах, түүнчлэн тийм хэлэлцээр буюу тохиролцоо байгаа бол нэмэлт, өөрчлөлт оруулах асуудлыг авч үзнэ. Холбогдох оролцогч улсуудын хооронд тийм хэлэлцээр буюу тохиролцоо байхгүй тохиолдолд оролцогч улсууд энэхүү конвенцид хамаарах гэмт хэрэгтэй холбогдуулан энэхүү конвенцийг хууль сахиулах байгууллага хоорондын хамтын ажиллагааны үндэс хэмээн үзэж болно. Аливаа зохих тохиолдолд оролцогч улсууд хууль сахиулах байгууллага хоорондын хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх зорилгоор хэлэлцээр буюу тохиролцоо, түүний дотор олон улсын буюу бүс нутгийн байгууллагуудын механизмыг бүрэн ашиглана.

3. Энэхүү конвенцид хамаарах гэмт хэргийг орчин үеийн технологи ашиглаж үйлдсэн тохиолдолд оролцогч улсууд тэдгээр гэмт хэрэгтэй тэмцэх талаар бололцооныхоо хэрээр хамтран ажиллахыг чармайна.

49 дүгээр зүйл. **Хамтарсан мөрдөн шалгах ажиллагаа**

Оролцогч улсууд нэг эсхүл хэдэн улсад мөрдөн шалгах, яллах, шүүх ажиллагаа явагдаж байгаа асуудлаар оролцогч улсуудын эрх бүхий холбогдох байгууллагууд хамтарсан мөрдөн шалгах байгууллага байгуулж болох хоёр буюу олон талт хэлэлцээр буюу тохиролцоо байгуулах асуудлыг авч үзнэ. Тийм хэлэлцээр буюу тохиролцоо байхгүй тохиолдолд хамтарсан мөрдөн шалгах ажиллагааг тухай бүр тохиролцож явуулж болно. Холбогдох оролцогч улсууд нутаг дэвсгэрт нь тийм мөрдөн шалгах ажиллагаа явагдах гэж буй оролцогч улсын бүрэн эрхт байдлыг бүрэн хүндэтгэнэ.

50 дугаар зүйл. **Мөрдөн шалгах тусгай арга хэрэгсэл**

1. Эрх бүхий байгууллагууд нь хяналтан дор хүргүүлэх аргыг, түүнчлэн зохистой гэж үзсэн тохиолдолд хянах, гүйцэтгэх ажиллагааны цахим болон бусад хэлбэр гэх мэт мөрдөн шалгах бусад тусгай арга хэрэгслийг нутаг дэвсгэртээ зохистойгоор ашиглахыг зөвшөөрөх, түүнчлэн ийм аргаар олж авсан нотлох баримтыг шүүхэд хүлээн зөвшөөрүүлэх талаар шаардлагатай байж болох арга хэмжээг авлигатай үр дүнтэй тэмцэх үүднээс оролцогч улс бүр дотоодын эрх зүйн тогтолцооныхоо үндсэн зарчмаар зөвшөөрсөн хэмжээнд, дотоодын хууль тогтоомждоо заасан нөхцөлд нийцүүлэн бололцооныхоо хэрээр авна.

2. Энэхүү конвенцид хамаарах гэмт хэргийг мөрдөн шалгах зорилгоор мөрдөн шалгах дээрх тусгай арга хэрэгслийг олон улсын түвшний хамтын ажиллагаанд ашиглах талаар оролцогч улсууд шаардлагатай тохиолдолд хоёр буюу олон талт зохих хэлэлцээр буюу тохиролцоо байгуулахыг хөхиүлэн дэмжинэ. Тийм хэлэлцээр буюу тохиролцоог улсуудын бүрэн эрхт тэгш байдлын зарчимд бүрэн нийцүүлэн байгуулж, хэрэгжүүлэх бөгөөд тэдгээр хэлэлцээр буюу тохиролцооны нөхцөлийг чанд сахина.

3. Энэ зүйлийн 2 дахь хэсэгт дурдсан хэлэлцээр буюу тохиролцоо байхгүй тохиолдолд мөрдөн шалгах тийм тусгай арга хэрэгслийг олон улсын түвшинд ашиглах тухай шийдвэрийг хэрэг тухай бүрт нь гаргах бөгөөд шийдвэр гаргахдаа холбогдох оролцогч улсуудын хуулийн харьяаллаа хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон санхүүгийн тохиролцоо буюу ойлголцлыг шаардлагатай тохиолдолд харгалзан үзэж болно.

4. Хяналтан дор хүргүүлэх аргыг олон улсын түвшинд хэрэглэх тухай шийдвэрт бараа буюу мөнгөн хөрөнгийг замд нь саатуулах, хэвээр нь цааш явуулах, эсхүл бүхлээр нь буюу хэсэгчлэн хураах буюу солих зэрэг аргыг холбогдох оролцогч улсуудын зөвшөөрснөөр тусгаж болно.

V бүлэг

Хөрөнгө буцаан олгох

51 дүгээр зүйл.

Ерөнхий зүйл

Энэ бүлгийн дагуу хөрөнгө буцаан өгөх нь энэхүү конвенцийн тулгуур зарчим мөн бөгөөд энэ талаар оролцогч улсууд бие биетэйгээ хамгийн өргөн хүрээнд хамтран ажиллаж, туслалцаа үзүүлнэ.

52 дугаар зүйл.

Гэмт хэргээс олсон орлогыг шилжүүлэхээс урьдчилан сэргийлэх, шилжүүлгийг илрүүлэх

1. Энэхүү конвенцийн 14 дүгээр зүйлийг үл хөндөн, оролцогч улс бүр хуулийн харьяалалдаа багтах санхүүгийн байгууллагуудаасаа харилцагчийнхаа биеийн байцаалтыг нягталж байх, өндөр дүнтэй дансанд хадгалуулсан мөнгөн хөрөнгийн жинхэнэ эзэмшигч нь хэн болохыг тодорхойлох талаар боломжит арга хэмжээ авах, нийтийн чухал чиг үүрэг гүйцэтгэж байгаа буюу байсан хувь хүн, тэдний гэр бүлийн гишүүд болон ойр холбоотой хамтрагч этгээдийн нээхийг хүссэн буюу эзэмшиж буй данс, эсхүл тэдний нэрийн өмнөөс нээхийг хүссэн буюу эзэмшиж буй дансанд хатуу хяналт явуулахыг шаардахад шаардлагатай байж болох арга хэмжээг дотоодын хууль тогтоомждоо нийцүүлэн авна. Ийм хатуу хяналт нь сэжигтэй гүйлгээг эрх бүхий байгууллагад мэдээлэх зорилгоор илрүүлэхэд үндэслэлтэйгээр зориулагдсан байх бөгөөд ийм шалгалтыг санхүүгийн байгууллагыг хууль ёсны харилцагчтайгаа бизнесийн үйл ажиллагаа явуулахад саад болох буюу хориглох гэсэн утгаар тайлбарлаж болохгүй.

2. Энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан арга хэмжээг хэрэгжүүлэх явдлыг хөнгөвчлөн дэмжихийн тулд оролцогч улс бүр дотоодын хууль тогтоомждоо нийцүүлэн, мөнгө угаахтай тэмцдэг бүс нутгийн, бүс хоорондын болон олон талт байгууллагуудын санаачилгыг удирдлага болгон:

(а) хуулийн харьяалалд нь багтах санхүүгийн байгууллагаас дансанд нь хатуу хяналт явуулах ёстой хувь хүн, хуулийн этгээдийн төрөл, онцгой анхаарал хандуулах данс ба гүйлгээний төрөл, түүнчлэн тэдгээр данстай холбогдуулан данс нээх, эзэмших, бүртгэл хөтлөх талаарх зохих арга хэмжээний талаар сэрэмжлүүлэг заавар гаргаж;

(б) хуулийн харьяалалд нь багтах санхүүгийн байгууллага өөр журмаар таньж тогтоох хувь хүн, хуулийн этгээдээс гадна эдгээр санхүүгийн байгууллагаас хатуу хяналт явуулах ёстой тодорхой хувь хүн, хуулийн этгээдийн талаар эдгээр байгууллагад оролцогч өөр улсын хүсэлтээр, эсхүл өөрийн санаачилгаар зохих тохиолдолд мэдэгдэнэ.

3. Энэ зүйлийн 2 дахь хэсгийн (а) дэд хэсгийн хүрээнд, энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт дурдсан хүмүүст хамаарах данс, гүйлгээний зохистой бүртгэлийг санхүүгийн байгууллагууд нь зохих хугацаанд хөтөлж байх явдлыг хангах арга хэмжээг оролцогч улс бүр авч хэрэгжүүлэх бөгөөд энэ бүртгэлд наад зах нь харилцагчийн, мөн боломжтой бол жинхэнэ эзэмшигч нь хэн болох тухай мэдээллийг агуулбал зүйтэй.

4. Энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргээс олсон орлогыг шилжүүлэхээс урьдчилан сэргийлэх, шилжүүлгийг илрүүлэх зорилгоор оролцогч улс бүр биетээр оршдоггүй банк болон хуулиар зохицуулагддаг санхүүгийн бүлэгт харьяалагддаггүй банк байгуулахаас зохицуулагч ба хяналтын байгууллагуудынхаа тусламжтайгаар урьдчилан сэргийлэх талаар үр дүнтэй бөгөөд зохистой арга хэмжээ авна. Түүнчлэн оролцогч улсууд ийм байгууллагуудтай корреспондент банкны харилцаа тогтоох, тийм харилцаагаа үргэлжлүүлэхээс татгалзахыг, түүнчлэн биетээр оршдоггүй банк болон хуулиар зохицуулагддаг санхүүгийн бүлэгт харьяалагддаггүй банк дансыг нь хэрэглэхийг зөвшөөрч буй гадаадын санхүүгийн байгууллагуудтай харилцаа тогтоохын эсрэг хамгаалалт бий болгох арга хэмжээ авахыг санхүүгийн байгууллагуудаасаа шаардах асуудлыг авч үзэж болно.

5. Оролцогч улс бүр зохих нийтийн албан тушаалтны санхүүгийн байдалтай холбогдсон мэдээллийг ил тод болгох үр дүнтэй тогтолцоог дотоодын хууль тогтоомжийнхоо дагуу бий болгох асуудлыг авч үзэх бөгөөд үл биелүүлэх тохиолдолд оногдуулбал зохих хариуцлагыг заана. Түүнчлэн энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргээс олсон орлогыг мөрдөн шалгах, шаардах, буцаан олгох шаардлагатай тохиолдолд дээрх мэдээллийг оролцогч бусад улсын эрх бүхий байгууллагуудтай солилцохыг зөвшөөрөхөд шаардлагатай байж болох арга хэмжээг авах асуудлыг оролцогч улс бүр мөн авч үзнэ.

6. Гадаад улсад санхүүгийн дансанд хувь эзэмшдэг буюу гарын үсэг зурах эрхтэй буюу өөр эрх эдэлдэг зохих нийтийн албан тушаалтнаас уг харилцаагаа эрх бүхий зохих байгууллагад мэдээлэх ба уг данстай холбоотой зохих бүртгэл хөтөлж байхыг шаардах талаар дотоодын хууль тогтоомжийнх нь дагуу шаардлагатай байж болох арга хэмжээг авах асуудлыг оролцогч улс бүр авч үзнэ. Үл биелүүлэх тохиолдолд оногдуулбал зохих хариуцлагыг эдгээр арга хэмжээнд мөн заана.

53 дугаар зүйл. ***Эд хөрөнгийг шууд буцаан олгох арга хэмжээ***

Оролцогч улс бүр дотоодын хууль тогтоомждоо нийцүүлэн:

(а) энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийг үйлдэх замаар олж авсан эд хөрөнгийг өмчлөх эрх буюу өмчлөлийг тогтоох зорилгоор өөрийн шүүхэд иргэний хэрэг үүсгэхийг оролцогч өөр улсад зөвшөөрөхөд шаардлагатай байж болох арга хэмжээг авна;

(b) энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийг үйлдсэн этгээдээр уг гэмт хэргийн улмаас хохирсон оролцогч өөр улсад учруулсан хохирлыг нөхөн төлүүлэх буюу арилгуулах шийдвэр гаргахыг өөрийн шүүхэд зөвшөөрөхөд шаардлагатай байж болох арга хэмжээг авна;

(c) энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийг үйлдэх замаар олж авсан эд хөрөнгийн хууль ёсны өмчлөгч гэдгээ тогтоолгох тухай оролцогч өөр улсын шаардлагыг эд хөрөнгө хураах шийдвэр гаргах үедээ хүлээн зөвшөөрөхийг өөрийн шүүх буюу эрх бүхий байгууллагад зөвшөөрөхөд шаардлагатай байж болох арга хэмжээг авна.

54 дүгээр зүйл. ***Эд хөрөнгө хураах асуудлаар олон улсын хэмжээнд хамтран ажиллах замаар эд хөрөнгийг буцаан олгох механизм***

1. Энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргийг үйлдэх замаар олж авсан буюу тийм гэмт хэрэгтэй холбоотой эд хөрөнгийн хувьд оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийн 55 дугаар зүйлийн дагуу эрх зүйн харилцан туслалцаа үзүүлэхийн тулд дотоодын хууль тогтоомждоо нийцүүлэн:

(а) эд хөрөнгө хураах талаар оролцогч өөр улсын шүүхээс гаргасан шийдвэрийг биелүүлэхийг өөрийн эрх бүхий байгууллагад зөвшөөрөхөд шаардлагатай байж болох арга хэмжээг авна;

(b) мөнгө угаах гэмт хэрэг буюу хуулийн харьяалалд нь багтах бусад гэмт хэргийг шүүхээр шийдвэрлэхдээ, эсхүл дотоодын хууль

тогтоомжийнх нь дагуу зөвшөөрөгдсөн бусад журмыг хэрэгжүүлэхдээ гадаадаас гаралтай эд хөрөнгийг хураах шийдвэр гаргахыг уг хэргийг харьяалан шийдвэрлэх эрх бүхий өөрийн байгууллагад зөвшөөрөхөд шаардлагатай байж болох арга хэмжээг авна;

(с) гэмт хэрэгтэн нас барсан, оргон зайлсан буюу байхгүй байгаа шалтгаанаар яллаж болохгүй буюу бусад зохих тохиолдолд эрүүгийн ял шийтгэл оногдуулахгүйгээр тухайн эд хөрөнгийг хураахыг зөвшөөрөхөд шаардлагатай байж болох арга хэмжээг авах асуудлыг авч үзнэ.

2. Энэхүү конвенцийн 55 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн дагуу гаргасан хүсэлтээр эрх зүйн харилцан туслалцаа үзүүлэхийн тулд оролцогч улс бүр дотоодын хууль тогтоомждоо нийцүүлэн:

(а) хүсэлт гаргагч оролцогч улсын шүүх буюу эрх бүхий байгууллагаас гаргасан эд хөрөнгийг битүүмжлэх буюу түр хураах шийдвэрийн дагуу өөрийн эрх бүхий байгууллагад эд хөрөнгийг битүүмжлэх буюу түр хураахыг зөвшөөрөхөд шаардлагатай байж болох арга хэмжээг авна, чингэхдээ уг шийдвэрт ийм арга хэмжээ авах хангалттай үндэслэл байгаа бөгөөд эцэст нь энэ зүйлийн 1 дэх хэсгийн (а) дэд хэсгийн зорилгоор уг эд хөрөнгийн хувьд хураах шийдвэр гарна гэж хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс итгэх боломжит үндэслэлийг заасан байна;

(b) ийм арга хэмжээ авах хангалттай үндэслэл байгаа бөгөөд эцэст нь энэ зүйлийн 1 дэх хэсгийн (а) дэд хэсгийн зорилгоор уг эд хөрөнгийн хувьд хураах шийдвэр гарна гэж хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс итгэх боломжит үндэслэлийг заасан хүсэлтийн дагуу өөрийн эрх бүхий байгууллагад эд хөрөнгийг битүүмжлэх буюу түр хураахыг зөвшөөрөхөд шаардлагатай байж болох арга хэмжээг авна;

(с) тухайн эд хөрөнгийг олж авсантай холбогдуулан битүүмжлэх буюу эрүүгийн ял сонсгох талаар гадаадад шийдвэр гарсан зэрэг үндэслэлээр эд хөрөнгийг хураах зорилгоор хадгалахыг өөрийн эрх бүхий байгууллагад зөвшөөрөх нэмэлт арга хэмжээ авах асуудлыг авч үзнэ.

55 дугаар зүйл.

Эд хөрөнгө хураах зорилго бүхий олон улсын хамтын ажиллагаа

1. Хуулийн харьяалал бүхий оролцогч өөр улсаас нутаг дэвсгэрт нь байгаа энэхүү конвенцийн 31 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт дурдсан гэмт хэргээс олсон орлого, эд хөрөнгө, тоног төхөөрөмж буюу бусад хэрэгслийг хураах хүсэлтийг энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэрэгтэй холбогдуулан хүлээн авсан оролцогч улс дотоодын эрх зүйн тогтолцооныхоо хүрээнд аль болох өргөн хэмжээнд:

(а) эд хөрөнгө хураах тухай шийдвэр гаргуулах зорилгоор уг хүсэлтийг өөрийн эрх бүхий байгууллагад өгөх бөгөөд хэрэв ийм шийдвэр гарсан бол түүнийг биелүүлнэ; эсхүл

(б) хүсэлт гаргагч оролцогч улсын нутаг дэвсгэрт байгаа шүүхээс энэхүү конвенцийн 31 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэг, 54 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн (а) дэд хэсгийн дагуу гаргасан эд хөрөнгө хураах тухай шийдвэрийг хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улсын нутаг дэвсгэрт байгаа 31 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт дурдсан гэмт хэргээс олсон орлого, эд хөрөнгө, тоног төхөөрөмж буюу бусад хэрэгсэлтэй холбоотой хэмжээнд, хүсэлтэд дурдсан хүрээнд хэрэгжүүлэх үүднээс тухайн шийдвэрийг өөрийн эрх бүхий байгууллагад өгнө.

2. Энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэрэгтэй холбогдуулан хуулийн харьяалал бүхий өөр оролцогч улс хүсэлт гаргасны дараа хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс энэхүү конвенцийн 31 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт дурдсан гэмт хэргээс олсон орлого, эд хөрөнгө, тоног төхөөрөмж буюу бусад хэрэгслийг илрүүлэх, мөрдөх, битүүмжлэх буюу түр хураах арга хэмжээг хүсэлт гаргагч оролцогч улс эсхүл энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт дурдсан хүсэлтийн дагуу хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улсаас гаргах шийдвэрийн дагуу эцэст нь хураах зорилгоор авна.

3. Энэхүү конвенцийн 46 дугаар зүйлийн заалтыг энэ зүйлд хэрэглэх бөгөөд чингэхдээ шаардлагатай ялгааг харгалзан үзнэ. Энэ зүйлийн дагуу гаргасан хүсэлтэд 46 дугаар зүйлийн 15 дахь хэсэгт дурдсан мэдээллээс гадна дараах зүйлийг тусгана:

(а) энэ зүйлийн 1 дэх хэсгийн (а) дэд хэсэгт хамаарах хүсэлтийн хувьд, хураагдах эд хөрөнгийн тодорхойлолт, түүний дотор байршлын тухай мэдээлэл болон холбогдох тохиолдолд эд хөрөнгийн тооцоолсон үнэ өртөг ба хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улсаар дотоодын хууль тогтоомжийнх нь дагуу шийдвэр гаргуулахад хангалттай гэж хүсэлт гаргагч оролцогч улсын үндэслэсэн баримтын тухай мэдэгдэл аль болох багтсан байна;

(б) энэ зүйлийн 1 дэх хэсгийн (б) дэд хэсэгт хамаарах хүсэлтийн хувьд, тухайн хүсэлтийн үндэслэл болсон бөгөөд хүсэлт гаргагч оролцогч улсаас гаргасан эд хөрөнгө хураах тухай шийдвэрийн хуулийн шаардлага хангахуйц хуулбар, шийдвэрийг гүйцэтгэхийг хүсэлт болгосон хэмжээнд тохирох баримтын тухай мэдэгдэл ба мэдээлэл, хүсэлт гаргагч оролцогч улсаас шударга гуравдагч талд хангалттай мэдэгдэл өгөх болон эрх зүйн зохих ёсны журмыг хангах талаар авсан арга хэмжээг тусгасан мэдэгдэл, түүнчлэн хураах шийдвэр нь эцсийн болох тухай мэдэгдэл;

(с) энэ зүйлийн 2 дахь хэсэгт хамаарах хүсэлтийн хувьд, хүсэлт гаргагч оролцогч улсын үндэслэл болгосон баримтын тухай мэдэгдэл, хүсэлт болгосон арга хэмжээний тодорхойлолт, түүнчлэн хэрэв байгаа бол хүсэлтийн үндэслэл болсон шийдвэрийн хуулийн шаардлага хангахуйц хуулбар.

4. Хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс энэ зүйлийн 1, 2 дахь хэсэгт заасан шийдвэр буюу арга хэмжээг өөрийн хууль тогтоомж, хянан шийдвэрлэх ажиллагааны журам, эсхүл хүсэлт гаргагч оролцогч улстай холбоотой заавал биелүүлэх хоёр буюу олон талт аливаа хэлэлцээр буюу тохиролцооны заалтад нийцүүлэн, тэдгээрийн дагуу гаргах буюу авна.

5. Оролцогч улс бүр энэ зүйлийг хэрэгжүүлэх өөрийн хууль тогтоомж, журам, тэдгээрт оруулсан цаашдын өөрчлөлтийн хуулбарыг, эсхүл тэдгээрийн талаарх танилцуулгыг Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргад хүргүүлнэ.

6. Хэрэв оролцогч улс энэ зүйлийн 1, 2 дахь хэсэгт дурдсан арга хэмжээг холбогдох гэрээ байгаа тохиолдолд авч хэрэгжүүлэх нөхцөл тавихаар шийдвэрлэвэл тухайн оролцогч улс энэхүү конвенцийг гэрээний шаардлагатай бөгөөд хангалттай үндэс гэж үзнэ.

7. Хэрэв хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс хангалттай нотлох баримтыг цаг тухайд нь хүлээж аваагүй, эсхүл эд хөрөнгийн үнэ өртөг нь ялимгүй бол энэ зүйлийн дагуу хамтран ажиллахаас мөн татгалзаж болох буюу түр арга хэмжээг цуцалж болно.

8. Энэ зүйлийн дагуу авсан аливаа түр арга хэмжээг цуцлахаас өмнө хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс ийм арга хэмжээг үргэлжлүүлэх шаардлагатайг харуулсан үндэслэлийг гаргаж өгөх боломжийг хүсэлт гаргагч оролцогч улсад боломжтой тохиолдол бүрт олгож байна.

9. Энэ зүйлийн заалтыг шударга гуравдагч талын эрхийг хөндөхөөр тайлбарлаж болохгүй.

56 дугаар зүйл. **Тусгай хамтын ажиллагаа**

Оролцогч улс бүр дотоодын хууль тогтоомжоо зөрчихгүйгээр энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргээс олсон орлогын талаарх мэдээллийг өөр оролцогч улсад өгөх нь мэдээллийг хүлээн авагч оролцогч улсад мөрдөн шалгах, яллах буюу шүүх ажиллагааг эхлүүлэх буюу явуулахад нь тус дөхөм болж болох буюу конвенцийн энэ бүлгийн дагуу хүсэлт гаргахад нь хүргэж болно гэж үзэж байгаа тохиолдолд

ийм мэдээллийг өөрийн мөрдөн шалгах, яллах буюу шүүх ажиллагаанд хохирол учруулахгүйгээр өөр оролцогч улсад түүнээс урьдчилж хүсэлт авалгүйгээр илгээхийг зөвшөөрөх арга хэмжээ авахыг чармайна.

57 дугаар зүйл. **Хөрөнгө буцаан өгөх ба захиран зарцуулах**

1. Энэхүү конвенцийн 31 эсхүл 55 дугаар зүйлийн дагуу аль нэг оролцогч улсын хураасан эд хөрөнгийг тухайн оролцогч улс энэхүү конвенц болон дотоодын хууль тогтоомжийнхоо заалтын дагуу захиран зарцуулах бөгөөд үүнд тухайн эд хөрөнгийг өмнөх хууль ёсны өмчлөгчид нь энэ зүйлийн 3 дахь хэсгийн дагуу буцаан өгөх явдал орно.

2. Оролцогч улс бүр өөр оролцогч улсын гаргасан хүсэлтийн дагуу энэхүү конвенцид нийцүүлэн арга хэмжээ авах үедээ хураагдсан эд хөрөнгийг шударга гуравдагч талын эрхийг харгалзан буцаан өгөх боломжийг өөрийн эрх бүхий байгууллагад олгоход шаардагдаж болох хууль тогтоох болон бусад арга хэмжээг дотоодын хууль тогтоомжийнхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн авна.

3. Хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс энэхүү конвенцийн 46, 55 дугаар зүйл болон энэ зүйлийн 1, 2 дахь хэсэгт нийцүүлэн:

(а) энэхүү конвенцийн 17, 23 дугаар зүйлд дурдсаны дагуу нийтийн мөнгөн хөрөнгийг завших буюу нийтээс завшсан мөнгөн хөрөнгийг угаах тохиолдолд, эд хөрөнгийг 55 дугаар зүйлийн дагуу болон хүсэлт гаргагч оролцогч улсын шүүхийн эцсийн шийдвэрийг үндэслэн хураасан бол (хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс уг шаардлагаас татгалзаж болно) хураасан эд хөрөнгийг хүсэлт гаргагч оролцогч улсад буцаан өгнө;

(b) энэхүү конвенцид хамаарах аливаа өөр гэмт хэргээс олсон орлогын хувьд, эд хөрөнгийг 55 дугаар зүйлийн дагуу болон хүсэлт гаргагч оролцогч улсын шүүхийн эцсийн шийдвэрийг үндэслэн хураасан бол (хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс уг шаардлагаас татгалзаж болно), хүсэлт гаргагч оролцогч улс хүсэлт ийнхүү хураагдсан эд хөрөнгийг урьд нь өмчилж байснаа хүлээн авагч оролцогч улсад үндэслэлтэйгээр нотолсон, эсхүл хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс хүсэлт гаргагч оролцогч улсад учирсан хохирлыг хураасан эд хөрөнгийг эргүүлэн өгөх үндэслэл гэж хүлээн зөвшөөрсөн тохиолдолд хураасан эд хөрөнгийг хүсэлт гаргагч оролцогч улсад буцаан өгнө;

(c) бусад бүх тохиолдолд, хураасан эд хөрөнгийг хүсэлт гаргагч оролцогч улсад буцаан өгөх, уг эд хөрөнгийг өмнөх хууль ёсны өмчлөгчид буцаан өгөх буюу гэмт хэргийн хохирогчид хохирлыг нөхөн төлөх асуудлыг эн тэргүүнд авч үзнэ.

4. Оролцогч улсууд өөрөөр шийдвэрлээгүй бол хүсэлт хүлээн авагч оролцогч улс хураасан эд хөрөнгийг энэ зүйлийн дагуу буцаан өгөх буюу захиран зарцуулах зорилгоор мөрдөн шалгах, яллах буюу шүүх ажиллагаанд гарсан үндэслэлтэй зардлыг зохих тохиолдолд хасаж тооцож болно.

5. Оролцогч улсууд хураасан эд хөрөнгийг эцэслэн захиран зарцуулахдаа тухай бүр хэлэлцээр байгуулах буюу харилцан хүлээн авахуйц тохиролцоо хийх асуудлыг зохих тохиолдолд мөн тусгайлан авч үзэж болно.

58 дугаар зүйл. ***Санхүүгийн мэдээллийн нэгж***

Оролцогч улсууд энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргээс олсон орлогыг шилжүүлэхээс урьдчилан сэргийлэх, тийнхүү шилжүүлэхтэй тэмцэх, түүнчлэн тэдгээр орлогыг буцаан олгох арга зам, хэрэгслийг дэмжих зорилгоор бие биетэйгээ хамтран ажиллах бөгөөд үүний тулд санхүүгийн сэжигтэй гүйлгээний талаарх мэдээлэл хүлээн авах, дүн шинжилгээ хийх, эрх бүхий байгууллагуудад түгээх асуудал хариуцсан санхүүгийн мэдээллийн нэгж байгуулах асуудлыг авч үзнэ.

59 дүгээр зүйл. ***Хоёр ба олон талт хэлэлцээр ба тохиролцоо***

Оролцогч улсууд энэхүү конвенцийн энэ бүлгийн дагуу хэрэгжүүлэх олон улсын хамтын ажиллагааны үр дүнг сайжруулахаар хоёр буюу олон талт хэлэлцээр буюу тохиролцоо байгуулах асуудлыг авч үзнэ.

VI бүлэг **Техникийн туслалцаа ба мэдээлэл солилцоо**

60 дугаар зүйл. ***Сургалт, техникийн туслалцаа***

1. Оролцогч улс бүр авлигаас урьдчилан сэргийлэх, түүнтэй тэмцэх асуудал хариуцсан ажилтнууддаа зориулан сургалтын тодорхой хөтөлбөрийг шаардлагатай хэмжээнд санаачилж, боловсруулж, сайжруулна. Сургалтын тэдгээр хөтөлбөр нь дараах хүрээний асуудлыг бусад асуудлын хамт хөндөж болно:

(a) авлигаас урьдчилан сэргийлэх, түүнийг илрүүлэх, мөрдөн шалгах, шийтгэх болон хянах үр дүнтэй арга хэмжээ, түүний дотор нотлох баримт цуглуулах ба мөрдөн шалгах арга хэрэгслийг хэрэглэх;

(b) авлигын эсрэг стратегийн бодлого боловсруулах ба төлөвлөх чадавхийг бий болгох;

(c) энэхүү конвенцоор тавьсан шаардлагыг хангахуйц эрх зүйн харилцан туслалцаа үзүүлэх хүсэлтийг боловсруулах чиглэлээр эрх бүхий байгууллагуудад сургалт явуулах;

(d) байгууллага, нийтийн албаны удирдлага болон нийтийн санхүүгийн удирдлага, түүний дотор нийтийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах ажиллагаа, түүнчлэн хувийн хэвшлийн үнэлгээ хийх, тэдгээрийг бэхжүүлэх;

(e) энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргээс олсон орлогыг шилжүүлэхээс урьдчилан сэргийлэх, тийнхүү шилжүүлэхтэй тэмцэх, түүнчлэн тэдгээр орлогыг буцаан олгох;

(f) энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргээс олсон орлогын шилжүүлэлтийг илрүүлэх, битүүмжлэх;

(g) энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргээс олсон орлогын хөдөлгөөн, тэдгээр орлогыг шилжүүлэх, нуун дарагдуулах буюу өөрчлөн хувиргахад ашигладаг арга хэрэгслийг ажиглан судлах;

(h) энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргээс олсон орлогыг буцаан өгөх явдлыг хөнгөвчлөх эрх зүйн болон захиргааны зохистой бөгөөд үр ашигтай механизм ба арга хэрэгсэл;

(i) шүүх эрх бүхий байгууллагатай хамтран ажиллаж буй хохирогч ба гэрчийг хамгаалахад ашигладаг арга хэрэгсэл;

(j) үндэсний ба олон улсын дүрэм журмын болон хэлний сургалт явуулах.

2. Оролцогч улсуудын хооронд шилжүүлэн өгөх ба эрх зүйн харилцан туслалцаа үзүүлэх чиглэлээр олон улсын хамтын ажиллагааг хөнгөвчлөн дэмжих үүднээс оролцогч улсууд авлигатай тэмцэх тус тусын төлөвлөгөө болон хөтөлбөртөө хамгийн өргөн хүрээний техникийн туслалцааг бие биедээ, ялангуяа хөгжиж буй орнуудын ашиг тусад, хүчин чадалдаа нийцүүлэн үзүүлэх, түүний дотор энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт дурдсан чиглэлээр материаллаг дэмжлэг үзүүлэх ба сургалт явуулах, мөн холбогдох туршлага, нарийн мэдлэгийн сургалт явуулах, туслалцаа үзүүлэх, эдгээр туршлага, мэдлэгээ харилцан солилцох асуудлыг авч үзнэ.

3. Оролцогч улсууд олон улсын болон бүс нутгийн байгууллага, түүнчлэн холбогдох хоёр талт болон олон талт хэлэлцээр буюу тохиролцооны хүрээнд чиг үүргээ хэрэгжүүлэхтэй холбоотой болон сургалтын үйл ажиллагааг дээд хэмжээнд хүргэх хүчин чармайлтаа шаардлагатай хэмжээнд сайжруулна.

4. Оролцогч улсууд авлигатай тэмцэх стратеги болон үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг эрх бүхий байгууллага болон нийгмийн оролцоотойгоор боловсруулах үүднээс өөрийн орон дахь авлигын төрөл, шалтгаан, үр нөлөө болон өртгийг хамарсан үнэлгээ, судалгаа болон шинжилгээ хийхэд бие биедээ холбогдох хүсэлтийн дагуу туслалцаа үзүүлэх асуудлыг авч үзнэ.

5. Энэхүү конвенцийн дагуу тогтоосон гэмт хэргээс олсон орлогыг буцаан олгох явдлыг хөнгөвчлөн дэмжихийн тулд оролцогч улсууд энэ зорилгод хүрэхэд тусалж чадах шинжээчдийн нэрсийг солилцох талаар хамтран ажиллаж болно.

6. Оролцогч улсууд хамтын ажиллагаа, техникийн туслалцааг хөхиүлэн дэмжих, түүнчлэн сонирхол татсан нийтлэг асуудлаар, түүний дотор хөгжиж буй орнууд болон шилжилтийн эдийн засагтай орнуудын онцгой асуудал, хэрэгцээний талаар хэлэлцүүлэг өрнүүлэх зорилгоор дэд бүсийн, бүс нутгийн болон олон улсын бага хурал, семинар зохион байгуулах, оролцох асуудлыг авч үзнэ.

7. Оролцогч улсууд хөгжиж буй орнууд болон шилжилтийн эдийн засагтай орнуудын энэхүү конвенцийг хэрэглэх хүчин чармайлтад нь техникийн туслалцааны хөтөлбөр ба төсөл хэрэгжүүлэх замаар санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх үүднээс сайн дурын механизм бий болгох асуудлыг авч үзнэ.

8. Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийг хэрэгжүүлэх үүднээс Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Мансууруулах бодис, гэмт хэрэгтэй тэмцэх албаар дамжуулан хөгжиж буй орнуудад хэрэгжүүлэх хөтөлбөр ба төслийг дэмжих зорилгоор уг албанд сайн дурын хандив өгөх асуудлыг авч үзнэ.

61 дүгээр зүйл.

Авлигын талаарх мэдээллийг цуглуулах, солилцох, дүн шинжилгээ хийх

1. Оролцогч улс бүр өөрийн нутаг дэвсгэр дэх авлигын чиг хандлага, түүнчлэн авлигын гэмт хэрэг үйлдэгдэж буй нөхцөл байдалд шинжээчидтэй зөвлөлдөн дүн шинжилгээ хийх асуудлыг авч үзнэ.

2. Оролцогч улсууд нэгдсэн тодорхойлолт, стандарт, аргачлалыг боломжийн хэрээр боловсруулах үүднээс статистикийн тоо баримт, авлигын талаарх дүн шинжилгээ, мэдээлэл, мөн авлигаас урьдчилан сэргийлэх, түүнтэй тэмцэх шилдэг туршлагын талаарх мэдээллийг боловсруулах, хоорондоо болон олон улсын ба бүс нутгийн байгууллагаар дамжуулан солилцох асуудлыг хэлэлцэнэ.

3. Оролцогч улс бүр авлигатай тэмцэх өөрийн бодлого, бодит арга хэмжээг хянах, мөн тэдгээрийн үр дүн, үр ашгийг үнэлэх асуудлыг авч үзнэ.

62 дугаар зүйл.

Бусад арга хэмжээ: эдийн засгийн хөгжил болон техникийн туслалцааны замаар конвенцийг хэрэгжүүлэх

1. Оролцогч улсууд нийгэмд, ялангуяа тогтвортой хөгжилд үзүүлдэг авлигын сөрөг нөлөөг харгалзан үзэж олон улсын хамтын ажиллагааны замаар энэхүү конвенцийн оновчтой хэрэгжилтэд түлхэц өгөх арга хэмжээг боломжийнхоо хэрээр авна.

2. Оролцогч улсууд хоорондоо, мөн олон улсын болон бүс нутгийн байгууллагатай уялдан зохицсоны үндсэн дээр дараах чиглэлээр тодорхой хүчин чармайлтыг боломжийн хэмжээнд гаргана:

(а) хөгжиж буй орнуудын авлигаас урьдчилан сэргийлэх, түүнтэй тэмцэх чадавхыг бэхжүүлэх үүднээс тэдгээртэй хэрэгжүүлэх хамтын ажиллагааг янз бүрийн түвшинд сайжруулах;

(б) хөгжиж буй орнуудын авлигаас урьдчилан сэргийлэх, түүнтэй тэмцэх хүчин чармайлтыг үр дүнтэйгээр дэмжих болон тэдэнд энэхүү конвенцийг амжилттай хэрэгжүүлэхэд нь туслахаар санхүүгийн ба материаллаг тусламжийг нэмэгдүүлэх;

(с) хөгжиж буй орнууд болон шилжилтийн эдийн засагтай орнуудад энэхүү конвенцийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хэрэгцээг хангахад нь техникийн туслалцаа үзүүлэх. Үүний тулд оролцогч улсууд Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын санхүүжилтийн механизм дахь уг зорилгыг биелүүлэхэд зориулсан дансанд сайн дурын үндсэн дээр хангалттай бөгөөд тогтмол хандив оруулж байхыг чармайна. Мөн оролцогч улсууд энэхүү конвенцийн заалтын дагуу хураасан мөнгө, эсхүл гэмт хэргээс олсон орлого буюу эд хөрөнгөтэй дүйцэх мөнгөн дүнгийн тодорхой хувийг тухайн дансанд оруулах асуудлыг дотоодын хууль тогтоомждоо болон энэхүү конвенцийн заалтад нийцүүлэн тусгайлан авч үзэж болно;

(d) оролцогч бусад улс болон санхүүгийн зохих байгууллагуудыг энэ зүйлийн дагуу тэдний хүчин чармайлттай нэгдэх, тухайлбал хөгжиж буй орнуудад энэхүү конвенцийн зорилтод хүрэхэд нь туслахын тулд тэдэнд сургалтын илүү олон хөтөлбөр хэрэгжүүлж, орчин үеийн тоног төхөөрөмж илүү олгох замаар нэгдэхийг хөхиүлэн дэмжиж, итгүүлэх.

3. Эдгээр арга хэмжээ нь гадаадын тусламжийн талаарх одоо үйлчилж буй үүрэг амлалт, эсхүл хоёр талын, бүс нутгийн буюу олон улсын хэмжээнд хийсэн санхүүгийн хамтын ажиллагааны бусад тохиролцоог аль болох хөндөхгүй.

4. Оролцогч улсууд энэхүү конвенцид заасан олон улсын хамтын ажиллагааны арга замыг үр дүнтэй байлгахад болон авлигаас урьдчилан сэргийлэх, түүнийг илрүүлэх ба хянахад шаардлагатай санхүүгийн тохиролцоог харгалзан үзэж эд материалын болон логистикийн туслалцаа үзүүлэх талаар хоёр талт буюу олон талт хэлэлцээр буюу тохиролцоо байгуулж болно.

VII бүлэг **Хэрэгжүүлэх механизм**

63 дугаар зүйл.

Конвенцид оролцогч улсуудын бага хурал

1. Энэхүү конвенцид тусгасан зорилтуудыг биелүүлэхэд чиглэгдсэн оролцогч улсуудын чадавх, хамтын ажиллагааг сайжруулах, түүнчлэн конвенцийн хэрэгжилтийг хөхиүлэн дэмжиж, хянан үзэж байх зорилгоор конвенцид оролцогч улсуудын бага хурлыг үүгээр байгуулсан болно.

2. Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн дарга оролцогч улсуудын бага хурлыг энэхүү конвенц хүчин төгөлдөр болсноос хойш нэг жилийн дотор хуралдуулна. Түүнээс хойш оролцогч улсуудын бага хурлын ээлжит чуулганыг бага хурлаар баталсан дэгийн горимд нийцүүлэн явуулж байна.

3. Оролцогч улсуудын бага хурал нь дэгийн горим болон энэ зүйлд тусгасан үйл ажиллагааны хэрэгжилтийг зохицуулах дүрэм, түүний дотор ажиглагчдыг оруулах ба оролцуулах дүрэм, тэдгээр үйл ажиллагааг явуулах зардлыг төлөх журмыг батална.

4. Оролцогч улсуудын бага хурал нь энэ зүйлийн 1 дэх хэсэгт тусгасан зорилтод хүрэх зорилгоор тухайлбал дараах үйл ажиллагаа, журам болон ажлын арга барилын талаар тохиролцоно:

(a) оролцогч улсуудын энэхүү конвенцийн 60, 62 дугаар зүйл болон II-V бүлгийн дагуу явуулах үйл ажиллагааг хөнгөвчлөн дэмжих, түүний дотор сайн дурын хандив өгөх явдлыг урамшуулан дэмжих;

(b) энэ зүйлд дурдсан холбогдох мэдээллийг хэвлэх зэрэг замаар авлигын хэлбэр, чиг хандлага болон авлигаас урьдчилан сэргийлэх, түүнтэй тэмцэх, гэмт хэргээс олсон орлогыг буцаан өгөх амжилттай туршлагын талаарх мэдээллийг оролцогч улсуудын хооронд солилцохыг хөнгөвчлөн дэмжих;

(c) олон улсын болон бүс нутгийн холбогдох байгууллага, механизм, түүнчлэн төрийн бус байгууллагатай хамтран ажиллах;

(d) ажлыг шаардлагагүйгээр давхардуулахаас зайлсхийхийн тулд авлигатай тэмцэх, түүнээс урьдчилан сэргийлэх олон улсын болон бүс нутгийн бусад механизмаас гаргасан холбогдох мэдээллийг зохистойгоор ашиглах;

(e) энэхүү конвенцийг оролцогч улсууд хэрхэн хэрэгжүүлж байгааг тогтмол хянан үзэх;

(f) энэхүү конвенц болон түүний хэрэгжилтийг сайжруулах талаар зөвлөмж гаргах;

(g) энэхүү конвенцийн хэрэгжилттэй холбоотой оролцогч улсуудын техникийн туслалцааны хэрэгцээ шаардлагыг харгалзаж, энэ талаар шаардлагатай гэж үзсэн аливаа арга хэмжээг зөвлөмж болгох.

5. Энэ зүйлийн 4 дэх хэсгийн зорилгоор, оролцогч улсуудын бага хурал оролцогч улсуудын зүгээс энэхүү конвенцийг хэрэгжүүлэх талаар авсан арга хэмжээ, тулгарсан бэрхшээлийн талаарх шаардлагатай мэдээллийг оролцогч улсуудаас ирүүлсэн мэдээлэл болон оролцогч улсуудын бага хурлаас тогтоож болох хяналтын нэмэлт механизмаар дамжуулан олж авна.

6. Оролцогч улс бүр оролцогч улсуудын бага хурлаас шаардсаны дагуу энэхүү конвенцийг хэрэгжүүлэх талаарх өөрийн хөтөлбөр, төлөвлөгөө, дадал туршлага, мөн хууль тогтоох болон захиргааны арга хэмжээний талаарх мэдээллийг оролцогч улсуудын бага хуралд ирүүлж байна. Оролцогч улсуудын бага хурал мэдээллийг хүлээн авах болон мэдээллийн дагуу арга хэмжээ авах хамгийн үр дүнтэй арга замыг судалж үзэх бөгөөд уг мэдээлэлд оролцогч улсууд болон эрх бүхий олон улсын байгууллагуудаас авсан мэдээлэл зэрэг багтана. Оролцогч улсуудын бага хурлаас гаргах журмын дагуу зохих ёсоор итгэмжлэгдсэн холбогдох төрийн бус байгууллагаас авсан мэдээллийг мөн авч үзэж болно.

7. Оролцогч улсуудын бага хурал шаардлагатай гэж үзвэл энэ зүйлийн 4, 6 дахь хэсгийн дагуу Конвенцийг үр дүнтэй хэрэгжүүлэхэд туслах аливаа зохистой механизм буюу байгууллагыг байгуулна.

64 дүгээр зүйл.
Нарийн бичгийн дарга нарын газар

1. Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн дарга оролцогч улсуудын бага хуралд нарийн бичгийн дарга нарын газрын шаардлагатай үйлчилгээг үзүүлнэ.

2. Нарийн бичгийн дарга нарын газар нь:

(а) оролцогч улсуудын бага хуралд энэхүү конвенцийн 63 дугаар зүйлд тусгасан үйл ажиллагааг явуулахад нь туслалцаа үзүүлж, оролцогч улсуудын бага хурлын чуулганд зориулж зохион байгуулалтын болон шаардлагатай үйлчилгээг үзүүлнэ;

(b) энэхүү конвенцийн 63 дугаар зүйлийн 5, 6 дахь хэсэгт заасанчлан оролцогч улсуудын бага хуралд мэдээлэл өгөхөд нь оролцогч улсуудад хүсэлтийнх нь дагуу туслалцаа үзүүлнэ;

(c) олон улсын болон бүс нутгийн холбогдох байгууллагын нарийн бичгийн дарга нарын газартай шаардлагатай уялдаа холбоог хангаж ажиллана.

VIII бүлэг
Төгсгөлийн заалтууд

65 дугаар зүйл.
Конвенцийг хэрэгжүүлэх

1. Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийн дагуу хүлээсэн үүргийнхээ хэрэгжилтийг хангахын тулд шаардлагатай арга хэмжээг, түүний дотор хууль тогтоох болон захиргааны арга хэмжээг дотоодын хууль тогтоомжийнхоо тулгуур зарчимд нийцүүлэн авна.

2. Оролцогч улс бүр авлигаас урьдчилан сэргийлэх, түүнтэй тэмцэхэд энэхүү конвенцид тусгасан арга хэмжээнээс илүү хатуу буюу илүү чанга арга хэмжээ авч болно.

66 дугаар зүйл.
Маргаан шийдвэрлэх

1. Оролцогч улсууд энэхүү конвенцийг тайлбарлах буюу хэрэглэхтэй холбогдох маргааныг яриа хэлэлцээ хийх замаар зохицуулахыг чармайна.

2. Энэхүү конвенцийг тайлбарлах буюу хэрэглэх талаар хоёр буюу түүнээс дээш оролцогч улсын хооронд гарсан бөгөөд хэлэлцээний замаар боломжит хугацааны дотор зохицуулж чадаагүй аливаа маргааныг тэдгээр оролцогч улсын аль нэгний хүсэлтээр арбитраг шилжүүлнэ. Хэрэв арбитраг хүсэлт гаргасан өдрөөс хойш зургаан сарын дотор талууд арбитраг зохион байгуулах талаар тохиролцож чадаагүй бол тэдгээр оролцогч улсын аль нэгний хүсэлтээр маргааныг Олон улсын шүүхэд уг шүүхийн дүрмийн дагуу шилжүүлж болно.

3. Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцид гарын үсэг зурах буюу түүнийг соёрхон батлах, хүлээн зөвшөөрөх, батлах, нэгдэн орох үедээ энэ зүйлийн 2 дахь хэсгийн заалтыг заавал биелүүлэх үүрэг хүлээхгүй гэж үзэж байгаа талаар мэдэгдэж болно. Ийм тайлбар хийсэн оролцогч улсын хувьд бусад оролцогч улс нь энэ зүйлийн 2 дахь хэсгийн заалтыг заавал биелүүлэх үүрэг хүлээхгүй.

4. Энэ зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасны дагуу тайлбар хийсэн аливаа оролцогч улс Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргад мэдэгдэх замаар тайлбараасаа хэдийд ч татгалзаж болно.

67 дугаар зүйл.
Гарын үсэг зурах, соёрхон батлах, хүлээн зөвшөөрөх,
батлах, нэгдэн орох

1. Энэхүү конвенц 2003 оны 12 дугаар сарын 9-11-ний өдөр Мексик Улсын Мерида хотод, түүнээс хойш 2005 оны 12 дугаар сарын 9-ний өдөр хүртэл Нью-Йорк хот дахь Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Төв байранд бүх улс гарын үсэг зурахад нээлттэй байна.

2. Мөн энэхүү конвенц бүс нутгийн эдийн засгийн интеграцийн байгууллагын хувьд тухайн байгууллагын наад зах нь нэг гишүүн улс энэ зүйлийн 1 дэх хэсгийн дагуу энэхүү конвенцид гарын үсэг зурсан тохиолдолд гарын үсэг зурахад нээлттэй байна.

3. Энэхүү конвенцийг соёрхон батлах, хүлээн зөвшөөрөх, эсхүл батална. Соёрхон баталсан тухай батламж жуух бичиг, хүлээн зөвшөөрсөн, эсхүл баталсан тухай баримт бичгийг Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргад хадгалуулна. Аливаа бүс нутгийн эдийн засгийн интеграцийн байгууллагын хувьд тухайн байгууллагын наад зах нь нэг гишүүн улс соёрхон баталсан тухай батламж жуух бичиг, хүлээн зөвшөөрсөн, эсхүл баталсан тухай баримт бичгээ хадгалуулсан бол мөн ийм баримт бичгээ хадгалуулж болно. Тухайн байгууллага соёрхон баталсан тухай батламж жуух бичиг, хүлээн зөвшөөрсөн, эсхүл баталсан тухай баримт бичигтээ энэхүү конвенцоор зохицуулж буй асуудлын хувьд хэрэгжүүлэх эрх хэмжээгээ мэдэгдэнэ. Ийм байгууллага мөн өөрийн эрх хэмжээнд оруулсан аливаа холбогдох өөрчлөлтийн талаар хадгалагчид мэдэгдэнэ.

4. Энэхүү конвенц нь аливаа улсын хувьд, эсхүл наад зах нь нэг гишүүн улс нь энэхүү конвенцид оролцогч тал болж орсон бүсийн эдийн засгийн интеграцийн байгууллагын хувьд нэгдэн ороход нээлттэй байна. Нэгдэн орсон тухай баримт бичгийг Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргад хадгалуулна. Нэгдэн орох үедээ бүсийн эдийн засгийн интеграцийн байгууллага энэхүү конвенцоор зохицуулж буй асуудлын хувьд хэрэгжүүлэх эрх хэмжээгээ мэдэгдэнэ. Ийм байгууллага мөн өөрийн эрх хэмжээнд оруулсан аливаа холбогдох өөрчлөлтийн талаар хадгалагчид мэдэгдэнэ.

68 дугаар зүйл. **Хүчин төгөлдөр болох**

1. Энэхүү конвенц нь гуч дахь соёрхон баталсан тухай батламж жуух бичиг, хүлээн зөвшөөрсөн, баталсан буюу нэгдэн орсон тухай баримт бичгийг хадгалуулсан өдрөөс хойш ер дэх өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно. Энэ хэсгийн зорилгоор бүсийн эдийн засгийн интеграцийн байгууллагын хадгалуулсан аливаа баримт бичгийг тухайн байгууллагын гишүүн улсуудын хадгалуулсан баримт бичгийн нэмэлт гэж тооцохгүй.

2. Энэхүү конвенцийн гуч дахь соёрхон баталсан тухай батламж жуух бичиг, хүлээн зөвшөөрсөн, баталсан буюу нэгдэн орсон тухай баримт бичгийг хадгалуулсны дараа энэхүү конвенцийг соёрхон баталж, хүлээн зөвшөөрч, баталж, түүнд нэгдэн орж буй улс буюу бүсийн эдийн засгийн интеграцийн байгууллага тус бүрийн хувьд энэхүү конвенц тухайн улс буюу бүсийн эдийн засгийн интеграцийн байгууллага соёрхон баталсан тухай батламж жуух бичиг, хүлээн зөвшөөрсөн, баталсан буюу нэгдэн орсон тухай баримт бичгээ тийнхүү хадгалуулсан өдрөөс хойш гуч дахь

өдөр ба энэ зүйлийн 1 дэх хэсгийн дагуу энэхүү конвенц хүчин төгөлдөр болсон өдрийн аль сүүлд болох өдрөөс хүчин төгөлдөр болно.

69 дүгээр зүйл. **Нэмэлт, өөрчлөлт оруулах**

1. Энэхүү конвенц хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс хойш таван жилийн дараа аль нэг оролцогч улс аливаа нэмэлт, өөрчлөлт оруулах санал гаргаж, Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргад хүргүүлж болох бөгөөд Ерөнхий нарийн бичгийн дарга уг саналыг авч үзэж шийдвэр гаргуулахаар оролцогч улсууд болон оролцогч улсуудын бага хуралд дамжуулна. Оролцогч улсуудын бага хурал нэмэлт, өөрчлөлт тус бүрийн хувьд зөвшилцөлд хүрэх бүхий л чармайлт гаргана. Хэрэв зөвшилцөлд хүрэх бүх чармайлт барагдаж ямарваа тохиролцоонд хүрээгүй бол уг нэмэлт, өөрчлөлтийг эцэст нь оролцогч улсуудын бага хурлын чуулганд оролцож, санал өгч буй оролцогч улсуудын гуравны хоёрын саналаар батална.

2. Бүсийн эдийн засгийн интеграцийн байгууллага эрх хэмжээнийхээ хүрээний асуудлаар энэхүү конвенцид оролцогч улс болох гишүүн улсынхаа тоотой тэнцэх саналын тоогоор энэ зүйлийн дагуу санал өгөх эрхээ эдэлнэ. Ийм байгууллагууд гишүүн улсууд нь санал өгөх эрхээ эдэлж байгаа бол санал өгөх эрхгүй бөгөөд ийм журам мөн эсрэгээр үйлчилнэ.

3. Энэ зүйлийн 1 дэх хэсгийн дагуу баталсан нэмэлт, өөрчлөлтийг оролцогч улсууд соёрхон батлах, хүлээн зөвшөөрөх буюу батална.

4. Энэ зүйлийн 1 дэх хэсгийн дагуу баталсан нэмэлт, өөрчлөлт нь аливаа оролцогч улсын хувьд уг нэмэлт, өөрчлөлтийг соёрхон баталсан тухай батламж жуух бичиг, хүлээн зөвшөөрсөн буюу баталсан тухай баримт бичгээ Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргад хадгалуулсан өдрөөс хойш ер хоногийн дараа хүчин төгөлдөр болно.

5. Аливаа нэмэлт, өөрчлөлт хүчин төгөлдөр болоход түүнийг заавал биелүүлэх зөвшөөрлөө илэрхийлсэн оролцогч улсууд түүнийг заавал биелүүлнэ. Бусад оролцогч улс энэхүү конвенцийн заалт болон өмнө нь соёрхон баталсан, хүлээн зөвшөөрсөн буюу баталсан нэмэлт, өөрчлөлтийг заавал биелүүлэх үүрэгтэй хэвээр байна.

70 дугаар зүйл.
Цуцлах

1. Аливаа оролцогч улс Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргад бичгээр мэдэгдэх замаар энэхүү конвенцийг цуцалж болно. Цуцлах тухай мэдэгдлийг Ерөнхий нарийн бичгийн дарга хүлээн авсан өдрөөс хойш нэг жилийн дараа цуцлалт хүчин төгөлдөр болно.

2. Бүсийн эдийн засгийн интеграцийн байгууллагын бүх гишүүн улс энэхүү конвенцийг цуцалсан тохиолдолд уг байгууллага энэхүү конвенцийн оролцогч тал байхаа болино.

71 дүгээр зүйл.
Хадгалагч ба хэл

1. Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн дарга энэхүү конвенцийн томилогдсон хадгалагч байна.

2. Англи, араб, испани, орос, франц, хятад хэлээр үйлдсэн адил хүчинтэй эх бичвэр бүхий энэхүү конвенцийн жинхэнэ эхийг Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргад хадгалуулна.

ХЭМЭЭСНИЙГ НОТЛОН тус тусын засгийн газраас зохих ёсоор олгосон эрх бүхий дор гарын үсэг зурагчид энэхүү конвенцид гарын үсэг зурцгаав.

